

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

I 1981 tilvejebragtes landstingsforordning nr. 1 af 2. februar 1981 om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse, der blev udstedt med hjemmel i lov for Grønland om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse nr. 612 af 23. december 1980, bemyndigelsesloven, på baggrund af områdets overgang til Hjemmestyret pr. 1. januar 1981.

Med denne landstingsforordning, der næsten var identisk med Grønlandsministeriets arealanvendelseslov, overgik den kompetence, der tidligere var hos ministeren for Grønland, til Grønlands Hjemmestyre. Det blev således Landstinget, der nedsatte Landsplanudvalget, og Grønlands Hjemmestyre, der fastsatte de nærmere regler for byplaners form og indhold. Hjemmestyret fastsatte regler om bygningsmyndigheden, og det bestemtes, at Landsplanudvalget skulle afgive en årlig redegørelse om landsplanarbejdet til Landstinget. Endvidere blev Landsplanudvalgets afgørelser i ankesager endelige.

I midten af firserne medførte samfundsudviklingen i Grønland og erfaringerne på centralt og lokalt plan, at det blev påkrævet at ændre væsentligt ved den lovgivning, som stort set havde været uforandret siden 1977.

I 1986 tilvejebragtes derfor landstingsforordning nr. 6 af 19. december 1986 om arealanvendelse og planlægning. Forordningen regulerede arealmyndigheden således, at arealkompetencen indenfor by- og bygdezonen blev varetaget af kommunerne, mens arealkompetencen for det åbne land blev varetaget af Landsstyret. Det blev desuden fastsat, at al arealanvendelse indenfor by- og bygdezonerne, men også i det åbne land krævede en arealtildeling.

En af målsætningerne med 1986-forordningen var at indlede en proces til decentralisering af beslutningskompetencen på planområdet. Ifølge forordningen kunne og skulle kommunalbestyrelserne tilvejebringe kommuneplanlægningen og hermed den overordnede regulering. Denne skulle dog godkendes af Landsstyret for at kunne træde i kraft. Forordningen uddelegerede kompetencen til at tilvejebringe en detailregulering i lokalplanlægningen. Målsætningen med forordningen var hermed at skabe første etape i en proces, der havde til formål på et senere tidspunkt også at uddelegere kommuneplanlægningen.

Den mest finmaskede planlægning, områdeplanlægningen, fastlagde detaljerede, bindende retningslinjer for anvendelsen af de enkelte arealer i kommunen. Områdeplanlægningen måtte

ikke være i strid med kommuneplanlægningen, hvori kommunalbestyrelsen på mere oversigtlig måde fastlagde rammerne for den fremtidige arealanvendelse i kommunen.

I 2003 nedsatte Landsstyret i samarbejde med KANUKOKA et udvalg, der fik til opgave at tilvejebringe en analyse, der kunne udgøre beslutningsgrundlaget for ændringer i rammerne for opgaveløsningen i den offentlige sektor. Strukturudvalgets ”Betænkning vedrørende en strukturreform af den offentlige sektor” blev afleveret i september 2006.

Den 1. januar 2009 trådte landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse i kraft. Denne blev suppleret med Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Denne nye regulering af området tog udgangspunkt i strukturudvalgets anbefalinger, hvilket blandt andet indebærer, at kommuneplaner og lokalplaner fremover skulle sammenlægges til ét planniveau samtidigt med, at kompetencen til at godkende disse planer blev overdraget fra Hjemmestyret til kommunerne.

Dette har haft betydning for muligheden for at igangsætte byggeri: Frem til 1. januar 2009 var det ofte tilfældet, at kommunalbestyrelsen måtte tilvejebringe både et kommuneplantillæg og en ny lokalplan for det pågældende område, inden der kunne meddeles en arealtildeling til det ansøgte byggeri. I så tilfældet, kunne der ikke tillægges forslaget til lokalplan nogle midlertidige retsvirkninger, idet dette ville indebære, at man fra kommunalbestyrelsens side foregreb Landsstyrets godkendelse af kommuneplantillægget. Byggeriet måtte således afvente Landsstyrets godkendelse af kommuneplantillægget. Dette forhold blev ændret ved den gældende Landstingsforordning, hvorefter det også blev muligt at tillægge et forslag til en kommuneplan eller et kommuneplantillæg midlertidige retsvirkninger.

I forbindelse med indførelsen af Selvstyret den 21. juni 2009 blev den tidligere bemyndigelseslov, Lov for Grønland om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse nr. 612 af 23. december 1980, ophævet. Samtidigt har både Naalakkersuisut og kommunerne gjort sig de første erfaringer med det nye plansystem. Naalakkersuisut har på denne baggrund taget initiativ til en række tilpasninger af lovgivningen, herunder en sammenskrivning af lovgivningen. Dette sker på baggrund af en række forespørgsler og anbefalinger fra kommunerne.

Den 11. juni 2010 blev det ved formandsbeslutning nr. 98 besluttet, at Naalakkersuisut tiltræder, at der gives meddelelse til Danmark om, at Grønlands Selvstyre ønsker at Danmark ved ratificeringen af Espoo-protokollen ikke tager et geografisk forbehold for Grønland. Espoo-protokollen, er et tillæg til Espoo-konventionen.

Samtidigt pålagde Naalakkersuisut Departementet, Infrastruktur og Trafik at påbegynde arbejdet til udarbejdelse af en lovgivning vedrørende strategiske miljøvurderinger (SMV).

Ved tiltrædelsen af Espoo-protokollen forpligter Grønlands Selvstyre sig til at fastsætte bestemmelser om strategisk miljøvurdering (SMV) af grænseoverskridende miljøpåvirkning i

forbindelse med planer og programmer. Espoo-protokollen stiller krav om, at der gennemføres strategiske miljøvurderinger af en række oplyste anlæg, blandt andre kemiske anlæg, større kraftværker og metalsmelteanlæg. Protokollen indeholder også bestemmelser om, at de strategiske miljøvurderinger af disse anlæg skal offentliggøres og debatteres i fuld offentlighed.

Arealmyndigheden for det åbne land skal desuden overdrages fra Naalakkersuisut til kommunerne den 1. januar 2011.

1.2 Definitioner

Ved begrebet ”Strategisk Miljøvurdering” forstås en undersøgelse, der tilvejebringes forud for afgørelsen om realiseringen af et givent projekt. Undersøgelsen har til formål at bringe en bred vifte af informationer og synspunkter ind i planlægningen og den politiske beslutningsproces for at undgå eller afbøde negative miljøkonsekvenser. Der anvendes et bredt miljøbegreb.

Ved begreberne ”sektorplan” forstås de forskellige ressortmyndigheders anlægs- og udbygningsplaner, der indeholder konkrete tilkendegivelser af foretagne arealdispositioner, herunder både reserverede og udnyttede arealer. Som eksempler herpå kan nævnes planer for anlæg og udbygning af havne og lufthavne. Sektorplaner kan varetages i nogle tilfælde af offentligt styrede eller private selskaber, der er pålagt samfundsmæssige opgaver. Sektorplaner tilvejebringes både på centralt og på kommunalt niveau.

Ved begrebet ”sektorlovgivning” forstås anden national og international lovgivning, der ikke er reguleret ved det foreliggende lovforslag, men hvis indhold har indflydelse på den kommunale fysiske planlægning. Som et eksempel herpå kan nævnes kulturmindeloven, der blandt andet fastsætter regler, der begrænser arealanvendelsen i nærheden af fortidsminder.

Begrebet ”væsentlige samfundsmæssige interesser” er et samlebegreb, der både dækker over

- 1) Naalakkersuisuts overordnede politiske målsætninger. Disse kan eksempelvis komme til udtryk ved den i § 8 nævnte redegørelse.
- 2) Politisk godkendte sektorplaner eller afgørelser vedrørende konkrete bygge- eller anlægsprojekter eller bevaringsinteresser.
- 3) den faktiske disponering af arealer, der er fastsat ved sektorlovgivningen, landsplandi- rektiver eller internationale aftaler og konventioner, m.v.

Ved begrebet ”anlægsdispositioner” forstås iværksat byggeri m.v., der betales ved en disponering over en anlægskonto.

Begrebet ”offentliggørelse” forstås som en henvendelse til offentligheden som helhed, typisk ved annoncering eller ved opslag. Brugen af begrebet ”offentliggørelse” frem for ”høring” er historisk betinget.

Ved begrebet ”høring” forstås derimod en direkte henvendelse til naboer eller andre, der må antages at have en væsentlig og individuel interesse i den pågældende sags udfald.

2. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget bibeholder Naalakkersuisut som en rammeplanlæggende myndighed. Dette vil sikre, at Statens og Selvstyrets ønsker og synspunkter både på lokalt og centralt plan indgår i planlægningen samtidig med, at den for borgeren bindende detailregulering foretages lokalt. Målsætningen med forslaget er derfor primært at bibeholde en fleksibel lovmæssig ramme for den fysiske planlægning, der kan udgøre et tidssvarende regelsæt for den kommunale og centrale planlægning.

Samtidigt tilsigtes der en lovgivning, der fastlægger rammerne for den kommunale kompetence til selv at tilvejebringe den fysiske planlægning for hele kommunens område. Lovgivningen har således til formål at regulere rammerne for samvirket mellem de planlæggende selvstyremyndigheder, kommunalbestyrelserne og de offentlige sektorplanlæggende myndigheder i øvrigt. Befolkningens medindflydelse på planlægningen opretholdes som et væsentligt princip.

Sammenskrivningen af forordning og bekendtgørelse til Inatsisartutlov

I forbindelse med tilvejebringelsen af den eksisterende lovgivning blev det tilstræbt at opdele lovgivningen således, at bestemmelser vedrørende procedurer blev fastlagt på forordningsniveau, mens bestemmelser vedrørende planernes indhold blev fastlagt på bekendtgørelsesniveau.

Denne opdeling mellem procedure og indhold har været vanskelig at implementere i praksis og er således heller ikke blevet udmøntet konsekvent. Det er derfor fra kommunernes side blevet tilkendegivet, at man for overskuelighedens skyld ville foretrække én sammenskrevet planlov. Samtidig er departementets opmærksomhed blevet henledt på Retningslinjerne for udarbejdelse af regler i Grønlands Hjemmestyre, juni 2004, note side 57, hvorefter bekendtgørelser som udgangspunkt kun må indeholde bestemmelser, der henvender sig til borgerne. Dette vurderes ikke at være tilfældet for lovforslagets bestemmelser. Det foreslås derfor at arealforordningen og arealbekendtgørelsen sammenskrives til én Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse.

Kategorisering af områdetyper i det åbne land

Den eksisterende lovgivning fastlægger en række områdekategorier for byer og bygder, såsom bolig-, erhvervs- og havneområder. Det findes hensigtsmæssigt, at dette lovforslag som noget nyt tilvejebringes en tilsvarende inddeling for det åbne land, inden plan- og arealkompetencen for det åbne land overdrages til kommunerne.

Indførelse af gebyrer for arealtildeling

Den kommunale planlægning anses primært for at være finansieret gennem det kommunale bloktilskud og, at overdragelsen af plankompetencen i det åbne land kun forventes at medføre en beskedent forøgelse af den kommunale arbejdsbyrde på området. Antagelsen beror på en forståelse af, at der er sket en centralisering af de kommunale planmyndigheder som led i kommunalreformen.

Samtidigt må det konstateres, at der påhviler kommunerne en del lovbundne opgaver på andre områder og, at midlerne til varetagelse af arealforvaltningen har været beskedne. Med nedsættelsen af bloktilskuddet foreslås det derfor at indføre mulighed for brugerbetaling i form af et gebyr der kan opkræves i forbindelse med sagsbehandlingen af en arealansøgning. Begrundelsen for en finansiering gennem et sagsbehandlingsgebyr er, at kommunens sagsbehandling ikke er rettet imod offentligheden som helhed, men servicerer derimod specifikt den enkelte ansøger eller bygherre. Det forudsættes i den forbindelse, at den almindelige kommuneplanlægning fortsat finansieres ved det kommunale bloktilskud.

Det skal understreges, at der her ikke er tale om indførelsen af en privat ejendomsret til jord, men derimod om et gebyr, der kompenserer kommunerne for sagsbehandlingen af en ansøgning om arealtildeling.

Udskillelse af bestemmelser vedrørende Plan- og arealklagenævnet

Forslaget indebærer fortsat oprettelsen af et særskilt klagenævn til behandling af klager over afgørelser i henhold til forordningen. Formålet med denne bestemmelse er at få foretaget en entydig adskillelse mellem den lovgivende og den udøvende magt. I praksis har det således vist sig problematisk at behandle klager, hvor Naalakkersuisut er part. Denne problematik må ses i lyset af, at Naalakkersuisut er landets største bygherre. Set i forhold til den nuværende ordning, hvor klager kan indbringes for Naalakkersuisut, så vil oprettelsen af et klagenævn styrke borgernes retssikkerhed.

I forbindelse med behandlingen af den eksisterende arealforordning anmodede det daværende Landstings Infrastruktur og Boligudvalg om, at bestemmelserne vedrørende Plan- og arealklagenævnet blev præciseret i forordningen. Specifikt ønskede man fra udvalgets side, at nævnets sammensætning blev fastsat i forordningen. Ligeledes skulle det fremgå, hvorledes nævnets uafhængighed var sikret. Der blev herefter tilvejebragt et ændringsforslag, der blev indarbejdet i forordningen i forbindelse Landstingets tredjebehandling af forslaget.

Plan- og arealklagenævns sammensætning var således fastsat meget specifikt på forordningsniveau. Bestemmelserne havde til formål at sikre nævnet både en bred sammensætning og en kompetent baggrund for varetagelsen af en velfunderet klagesagsbehandling. Det har imidlertid vist sig vanskeligt at leve op til de fastlagte krav, samtidigt med at bestemmelserne udelukker, at plan- og arealklagenævnet vil kunne sammenlægges med andre klagenævne, som for eksempel miljø- og naturklagenævnet. Lovforslaget lægger derfor op til, at det eksplicit fast-

sættes, at klagenævnet skal være uafhængigt af Naalakkersuisut, men at nævnets sammensætning udgår af bestemmelserne.

Det påregnes, at reglerne for klagenævnets endelige sammensætning og virke fastsættes i en særskilt bekendtgørelse.

Ændring af sanktions- og overgangsbestemmelser

I henhold til den gældende arealforordning fører kommunen tilsyn med reglernes overholdelse. Såfremt kommunen bliver opmærksom på et ulovligt forhold, påhviler det kommunen at udstede et påbud om forholdets lovliggørelse. Denne ret til at udstede påbud fremgår imidlertid kun implicit af forordningens sanktionsbestemmelser. Idet et påbud ofte er forbundet med tungtvejende konsekvenser for den enkelte borger, foreslås det, at der tilvejebringes en mere klar hjemmel for kommunerne til at udstede påbud.

Det foreslås endvidere, at det skrives ind i sanktionsbestemmelserne, at en tilsidesættelse af en kommuneplans midlertidige og endelige retsvirkninger kan medføre bøde.

Endeligt foreslås det, at de eksisterende lokalplaner forbliver i kraft, indtil de afløses af nye detailregulerende bestemmelser.

Lovforslagets afgrænsning

Lovforslaget nævner ikke selv sit stedlige område. Det følger af almindelige regler, at lovgivningen i sit fravær af modstående bestemmelser gælder for såvel det grønlandske land- som søterritorium. Lovforslaget vil endvidere i medfør af kontinentalsokkelovens § 6, komme til at gælde for anlæg på den grønlandske del af kontinentalsoklen.

I henhold til Lov nr. 474 af 12. juni 2009 om forskellige forhold i forbindelse med Grønlands Selvstyre § 2 meddeles arealtildeling til områder og installationer, der tjener forsvarsmæssige formål, af vedkommende rigsmyndighed efter forhandling med Grønlands Selvstyre. Områder og installationer, der tjener forsvarsmæssige formål er således ikke omfattet af denne lov.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne

Det er departementets opfattelse, at lovforslaget ikke indebærer, at den administrative byrde i forbindelse med tilvejebringelsen af den kommunale planlægning ændres væsentligt. Resourcebehovet for at tilvejebringe den kommunale planlægning forventes således at svare til, hvad der må afsættes af midler for at tilvejebringe både den overordnede og den detailregulerende kommuneplanlægning i dag. Den kommunale planlægning forventes således fortsat finansieret ved det kommunale bloktilskud, idet der her er tale om en opgave, der i udgangspunktet er rettet imod offentligheden som helhed.

Omstrukturering af plansystemet, der trådte i kraft ved landstingsforordning nr. 11. af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse muliggør en mindre besparelse for de kommunale planmyndigheder. Dette sker ved både en centralisering af den kommunale planmyndighed og ved tilvejebringelsen af en planportal, der vil gøre det gældende plangrundlag mere overskueligt. Departementet for Boliger Infrastruktur og Trafik påregner desuden at tilvejebringe en elektronisk applikation til det geografiske informationssystem, der muliggør en generering og registrering af kortbilag for delområdets afgrænsning. Dette tiltag forventes finansieret indenfor rammerne af landsplankontoen (Konto 70.01.12 "Landsplanlægning" i "Finanslov for 2010").

Overdragelsen af arealforvaltningen i det åbne land fra Naalakkersuisut til kommunerne forventes at medføre en forøgelse af det kommunale ressourcebehov svarende til 0,5 årsværk. Som det fremgik af bemærkningerne til landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse, så var denne opgave ikke finansieret på daværende tidspunkt. Der blev derimod lagt op til, at spørgsmålet om en forøgelse af bloktilskuddet måtte indgå i de kommende bloktilskudsforhandlinger mellem Hjemmestyret / Selvstyret og kommunerne.

Denne forståelse er blevet revideret i forbindelse med Naalakkersuisuts udmelding om yderligere besparelser på det kommunale bloktilskud. Det foreliggende forslag lægger derfor op til en brugerbetaling i form af et sagsbehandlingsgebyr, der sikrer, at den kommunale arealforvaltning fortsat kan finansieres.

Overførelsen af plan- og arealkompetencen i det åbne land indebærer ikke, at forpligtelser, der ligger udenfor planlovens regulering, pålægges kommunerne. Selvom kommunerne overtager den arealforvaltende myndighed i det åbne land, så berører lovforslaget ikke spørgsmålet om, hvorvidt der påhviler Selvstyret eller kommunerne en oprydningforpligtelse i forhold til eksisterende forureninger. Planlovgivningen giver alene mulighed for udpegning af særligt forurenende områder samt hjemler fastsættelsen af oprydningforpligtelser i forbindelse med udstedelsen af arealtildelinger. Spørgsmålet om, hvem der i givet fald står for en oprydning eller oprensning af forurenede arealer i det åbne land reguleres ved miljølovgivningen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for Selvstyret

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser for landskassen, så forventes selve landsplanlægningen, dvs. samlingen af de forskellige sektorplanlægninger, varetaget indenfor den nuværende normering på konto 70.01.01 samt ved finansieret af landsplankontoen (Konto 70.01.12 "Landsplanlægning" i "Finanslov for 2010"), samt ved frigørelsen af årsværk, som forslaget til den nye planlov indebærer. Det forventes ligeledes, at oprettelsen af et Plan- og arealklagenævn vil kunne finansieres indenfor den eksisterende ramme, idet det påregnes, at der vil kunne overføres midler svarende til 0,5 årsværk.

Indførelsen af et sagsbehandlingsgebyr i forbindelse med arealtildelinger vil medføre, at et sådant gebyr må forventes opkrævet i tilfælde, hvor Selvstyret optræder som bygherre. Det må i denne forbindelse fastslås, at gebyret kun må dække kommunens faktiske udgifter i forbindelse med sagsbehandlingen. Det vurderes, at gebyrer i forbindelse med arealsagsbehandlingen ikke vil gøre nogen forskel for landskassen, idet gebyrerne alene forventes at få en marginal betydning for anlægsudgifterne som helhed.

Som det fremgår af oplægget til Naalackersuisut vedrørende tiltrædelsen af Espoo-protokollen, så vil en implementering af protokollen kræve en forøgelse af normeringen i centraladministrationen. Tilvejebringelsen af en SMV-bekendtgørelse samt en sagsbehandling af strategiske miljøvurderinger vil derfor blive løftet i det omfang der vil blive allokeret midler til formålet.

I dag finansieres Naalackersuisuts klagesagsbehandling ved Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafiks hovedkonto (konto 70.01.01). Det anslås, at Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik hvert år bruger 0,5 årsværk på behandlingen af klagesager. Dette anslås til at udgøre en udgift på 200.000 kr., der hvert år anvendes til løsning af denne opgave. Selvom klagesagsbehandlingen fremover ikke længere vil høre til departementets opgaver, så påregnes det, at der fremover må afsættes 200.000,- kr. for en sekretariatsbetjening af planog arealklageudvalget. Der må desuden afsættes 50.000 kroner årligt i honorar til plan- og arealklagenævnets medlemmer.

Varetagelsen af plan- og arealklagenævnets opgaver forventes finansieret indenfor rammerne af det nuværende budget ved overførsel af en tilsvarende bevilling fra konto 70.01.01.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Det foreliggende forslag indebærer, at der indføres et sagsbehandlingsgebyr i forbindelse med ansøgninger om arealanvendelse efter forslaget § 54. Det forventes et sagsbehandlingsgebyret kun vil medføre marginale meromkostninger, idet sagsbehandlingsgebyret må ses i forhold til de samlede anlægsudgifter.

I det omfang ét større eller væsentligt bygge- eller anlægsprojekt udløser en planpligt, vil det under visse omstændigheder påhvile bygherren at bistå kommunen med at få dækket udgifterne for tilvejebringelse af et kommuneplantillæg. Dette forekommer rimeligt idet det pågældende planforslag tilvejebringes netop på vegne af bygherren, men ikke på vegne af offentligheden som helhed.

Det påregnes, at den 2008 indførte ændring af kompetencen til at godkende kommunale planforslag generelt også fremover vil medføre en nedsættelse af sagsbehandlingstiden på hhv. kommuneplaner og kommuneplantillæg. En sådan kortere sagsbehandlingstid har, og vil fortsætte med at have en positiv indflydelse på muligheden for at igangsætte byggeri.

5. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at ville medføre konsekvenser for miljøet eller naturen. Lovforslaget indeholder i sig selv ingen natur- eller miljørelaterede restriktioner for arealanvendelsen. Selvom både landsplanlægningen og den kommunale planlægning typisk vil indeholde restriktioner af forskellig karakter, så er disse hjemlet i sektorlovgivningen. Bestemmelser om udlæg af særlig forurenende virksomheder er eksempelvis hjemlet i miljølovgivningen.

Overdragelsen af areal- og plankompetencen i det åbne land fra Naalakkersuisut til kommunerne forventes ikke at medføre nævneværdige ændringer for den faktiske udmøntning af arealernes anvendelse. Lovforslaget forventes således primært at få konsekvenser for plan- og arealadministrationens forvaltning, men ikke for dennes udmøntning.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Det påregnes, at det foreliggende forslag sikrer en fortsat inddragelse af borgerne i plandialogen.

Det forventes et sagsbehandlingsgebyret kun vil medføre marginale meromkostninger, idet sagsbehandlingsgebyret må ses i forhold til de samlede anlægsudgifter.

I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, indebærer lovforslaget, at afgørelser, der vedrører borgeren, træffes så tæt på den enkelte borger som muligt. Dette gør sig både gældende i forbindelse med godkendelsen af kommuneplaner samt ved afgørelser om arealtildelinger i det åbne land.

Det påregnes, at borgernes mulighed for at kunne påklage afgørelser om arealtildelinger forbedres: Klager over afgørelser om arealtildelinger i det åbne land, har hidtil ikke kunnet påklages til nogen administrativ myndighed. Årsagen har været den, at det har været Naalakkersuisut, der har været arealmyndighed udenfor by- og bygdezonen. Med nedsættelsen af et plan- og arealklagenævns skabes der en sådan klagemulighed.

7. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre

Forordningsforslaget skønnes ikke at få konsekvenser for Rigsfællesskabet.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Udkast til forslaget har været i høring fra den 06.05.2009 til den 22.06.2010 hos Rigsombudet, Retten i Grønland, Grønlands Landsret, Miljøministeriets By- og Landsskabsstyrelse, Statens Lufthavnsvesen, Farvandsvæsnet Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Departementet for Sundhed, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø, Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik (Bygningsmyndigheden), Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Formandens Departement, Råstofdirektoratet, KANUKOKA, kommunerne, Nukissiorfiit, Royal Arctic Line A/S, Tele-Post, Mittarfeqarfiit,

ASIAQ, Pinngortitaleriffik, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Politimesteren i Grønland, Niels Bennetzens Tegnestue, Tegnestuen Nuuk, Masanti A/S, Niras Greenland A/S, Cowi A/S.

Høringerne gav anledning til følgende ændringer:

Departementet for Indenrigsaffænder, Natur og Miljø har følgende bemærkninger til forslaget:

Departementet for Indenrigsaffænder, Natur og Miljø er enig i, at den nye lov ikke skønnes at ville medføre konsekvenser for miljøet eller naturen, men udelukkende vil have betydning for plan- og arealadministrationens forvaltning. Det findes vigtigt at relevante myndigheder fortsat høres i arealsager i det åbne land.

Bemærkningen tages til efterretning.

Det foreslås at ordlyden i lovforslagets formålsbestemmelse ændres, således at " naturen beskyttes," til " naturen og miljøet beskyttes,". Samtidigt foreslås det, at ordlyden i § 1, stk. 3 ændres fra "... social og miljømæssigt gunstig udvikling," og til "... social og miljømæssigt gunstig og bæredygtig udvikling,"

Forslagene imødekommes ikke. Formålsbestemmelsens stk. 3 indeholder en henvisning til at miljøet skal udvikle sig på en gunstig måde. I en planmæssig kontekst forstås miljøbegrebet dog særdeles bredt, blandt andet udviklingen af bymiljøer. Bevaringen af fx bymiljøer udgør dog ikke noget mål i sig selv, idet flere bolig- og erhvervskvarterer klart er forbedringsværdige. Det anses derfor som uhensigtsmæssigt at referere til en miljøbeskyttelse som sådan. Bæredygtighedsbegrebet forekommer at være udvandet i en sådan grad, at den foreslåede ændring i ordlyden ikke synes at bidrage med noget reelt indhold til bestemmelsen.

KANUKOKA og Kommuneqarfik Sermersooq har tilvejebragt et samlet høringssvar.

Til § 3 anføres det, at Naalakkersuisut bør fastsættes en tidsfrist for ikrafttrædelsen af denne planportal. Det bør evt. overvejes, hvorvidt det ikke er nødvendigt at navngive planplatformen i loven, og at dette først må fastlægges i fuldenighed mellem de implicerede parter i en senere særskilt aftale.

På nuværende tidspunkt er det kun en af de kommunale planer, der er blevet indberettet i planportalen. Årsagen hertil er den, at der forsat findes en stor mængde kommune- og lokalplaner af ældre dato, der ikke eksisterer i digital form. Fastlæggelsen af en dato for plansystemets ikrafttræden synes dog at være overflødig, idet kommunerne p.t. tilvejebringer digitale kommuneplaner og planregistret dermed forventes operationaliseret indenfor en de næste to års tid. Dette afventes inden der tages stilling til, hvornår ældre områdeplaner (lokal- og fri-

landsplaner) skal indberettes i planregistret. En gennemgang af disse vil blive foretaget i forbindelse med den igangværende kommuneplanlægning

Det landsdækkende, geografiske digitale informationssystem ikke er navngivet i selve loven, men alene i bemærkningerne. Der er ikke nogen garanti for at NunaGIS påtænkes anvendt som planform for planregistret i al fremtid. Kravet om indberetning til systemet er dog videreført fra gældende lovgivning og der lægges ikke op til at brugen af systemet er til diskussion. Bemærkningen giver ikke anledning til nogen ændring af bestemmelsens ordlyd.

Det foreslås at den i § 6 nævnte indberetning af oplysninger til brug for landsplanlægningen skal ske på baggrund af fastlagte tidsfrister, 2 år før implementeringen eller en kvartalsvis indberetning.

En tidlig udmelding af de væsentlige samfundsmæssige interesser indebærer en række fordele for såvel lands- som kommuneplanlægningen. Det må imidlertid konstateres, at enkelte Naa-lackersuisut myndigheder indtil videre har afvist at delagtiggøre kommunerne eller andre myndigheder i deres mulige anlægsdispositioner. Mens en tilkendegivelse af uformelle anlægsplaner har været svær at tilvejebringe, så er det dog muligt at danne sig et billede af fremtidige anlægsprojekter for budgetåret samt b.o.-året på baggrund den årlige finanslov. Det skal medgives at denne dog indeholder væsentlige begrænsninger som følge af uigennemskueligheden af fx bygge-anlægsfondsmidlerne (se i øvrigt bemærkninger til § 8 nedenfor).

Til § 9 anføres det, at landsplandirektiver kun bør kunne tilvejebringes, såfremt der er tale om en sikring af væsentlige samfundsmæssige interesser. Landsplandirektiver bør således ikke anvendes til at regulere almindelige bygge- anlægsopgaver for så vidt at disse kun afspejler almindelige bygherreinteresser. Det foreslås derfor at bestemmelsens ordlyd ændres således, at § 9 kun kan finde anvendelse, såfremt der er tale om forhold, der er af væsentlig samfundsmæssig betydning.

Forslaget imødekommes delvist. Indholdet i § 9 er ændret, således at det nu fremgår at landsplandirektiver i udgangspunktet kun bør tilvejebringes med henblik på at sikre interesser af væsentlig samfundsmæssig betydning. Landsplandirektiver og den dermed forbundne tilside-sættelse af den kommunale plankompetence bør således primært finde sted i det omfang der er tale om væsentlige samfundsmæssige interesser. Bestemmelsens ordlyd i § 9 er ændret, således at det nu fremgår at landsplandirektiver primært bør tilvejebringes med henblik på at sikre interesser af væsentlig samfundsmæssig betydning.

Kommuneqarfik Sermersooq har tilkendegivet, at der betydelig usikkerhed om, hvorvidt kommunen kan overtage ejendomme uden at føre en ekspropriationssag, og blandt andet sikre at ejendommen ikke bliver forsøgt udlejet eller på anden måde taget i brug igen.

Naalakkersuisut har i lang tid haft en dialog med kommunerne, der gentagne gange har tilkendegivet ønske om at annullere arealtildelinger til ikke-anvendte, renoverings- eller saneringsmodne ejendomme.

Såfremt bygningen er til fare for offentligheden, så hjemler § 10 i byggelovgivningen (Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri) en tvungen sanering af bygningen. Der gives endvidere de kommunale byggemyndigheder mulighed for at kræve en bygning istandsat, såfremt denne ikke fremstår i en sømmelig stand set i forhold til de omkringliggende ejendomme.

Kommunerne kan påbyde ejeren at lovliggøre et ulovligt forhold. Udover dette så hjemler forslaget ekspropriation som en mulighed, såfremt dette kræves for at tilgodese almenvellet og der foreligger en planmæssig begrundelse herfor. Adkomsten til en privat ejendom er ikke noget, der er reguleret ved plan- og areallovgivningen. Der må her henvises til Landsrettens registrering.

På baggrund af ovenstående findes det uhensigtsmæssigt at ændre på de eksisterende regler på området. Muligheden for en administrativ tilbagesøgning af en ejendom synes således at være ganske uansvarlig i forhold til borgernes retssikkerhed og beskyttelsen af den private ejendomsret. De eksisterende regler for overtagelse og ekspropriation anses for fuldt ud tilstrækkelige.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af lovforslagets ordlyd.

Det foreslås, at der indføres en tidsfrist for hvornår der skal være opnået en enighed mellem de implicerede parter i tilfælde af en indsigelse efter § 11, stk. 2, dog med vægt på de planmæssige kvaliteter.

Såfremt indsigelsen skyldes at planforslaget er i uoverensstemmelse med anden lovgivning, så er der ingen grund til at sætte en sådan tidsfrist. Kommuneplanen må ikke være i strid med lovgivningen og skal derfor tilrettes. Begrundes indsigelsen derimod med en selvstyremyndigheds interesse i at reservere et areal til et ikke-lovbestemt fremtidigt byggeri/anlæg og fremgår denne arealreservation ikke af oversigten over Selvstyrets interesser i den fysiske planlægning, så må denne i udgangspunktet sidestilles med andre indsigelser. Såfremt kommunen fastholder sit planforslag vil det være op til den ressortansvarlige myndighed, at tilvejebringe den fornødne hjemmel i form af en anlægslov eller et landsplandirektiv m.v.

På baggrund af ovenstående er der ikke behov for at fastsætte en ekstra frist for at opnå enighed mellem parterne.

§ 14, stk. 1 nr. 3 fastlægger, at kommuneplanens redegørelsesdel skal indeholde en beskrivelse af kommuneplanens forhold til anden planlægning. Hertil bemærkes at de på finansloven

optagne rammebevillinger bør være tilgængelige i en specificeret form med tilhørende projektbeskrivelser.

Bestemmelserne i det gældende budgetregulativ har i praksis gjort det muligt at disponere anlægsmidler uden at det fornødne plangrundlag er tilvejebragt. Det må erkendes, at såfremt Naalakkersuisut i sin rolle som bygherre ikke tilkendegiver overfor kommunerne, hvor og hvad man ønsker at bygge, så har kommunerne heller ikke den fornødne mulighed for at tage hensyn til dette som forudsætninger for den kommunale planlægning. Bemærkningen har ikke konsekvenser for lovforslagets ordlyd.

Det foreslås at § 18, stk. 1 ændres, således at det tydeliggøres at det er den ansvarlige myndighed på området, der fastlægger afstanden for beskyttelseszoner, sikkerhedszoner m.v.

Forslaget imødekommes. Lovforslagets ordlyd ændres, så det fremgår, at det er de ressortansvarlige myndigheder og ikke kommunerne, der fastlægger de klausulerede zoner. I denne forbindelse udgår formuleringen ”eller for at sikre selve anlægget”, idet formuleringen ikke har noget reelt indhold. Fjernelsen af formuleringen ændrer ikke på bestemmelsens retlige indhold.

Det foreslås at § 57's ordlyd erstattes af følgende formulering:

”§ 57. Kommunalbestyrelsen kan ved kommunal vedtægt fastsætte og opkræve et sagsbehandlingsgebyr i forbindelse med ansøgninger om brugsretten til et areal.

Stk. 2. Gebyret kan dække kommunens udgifter i forbindelse med myndighedsbehandlingen. Gebyrets størrelse kan differentieres men skal dække alle drifts- og kapitaludgifter samt udgifter til indsamling af oplysninger, hvis de er direkte knyttet til kommunens myndighedsbehandling.

Stk. 3. Gebyret tilfalder kommunekassen.”

Forslaget imødekommes delvist og bestemmelsens oprindelige ordlyd tilrettes. Med den nye ordlyd fastsættes det, at de kommunale tariffer vil kunne differentieres. Denne mulighed fremgik oprindeligt kun af bemærkningerne til bestemmelsen. I stedet for at gebyret skal dække kommunernes ”drifts- og kapitaludgifter” ændres dette samtidigt til ”udgifter”, idet der ikke formodes at være kapitaludgifter forbundet med den kommunale arealforvaltning.

Det indstilles at der indarbejdes en hjemmel til at kommunerne kan opkræve et sagsbehandlingsgebyr i forbindelse med påbud samt tilsyn med at disse bliver efterkommet. Det foreslås, at gebyret tilfalder kommunekasse.

Forslaget imødekommes delvist. Se bemærkningerne til Retten i Grønland og Grønlands Landsrets bemærkninger til §§ 65 og 66.

Råstofdirektoratet foreslår at der tilføjes en bestemmelse til lovforslaget, hvoraf der fremgår følgende: ”Inatsisartutloven finder ikke anvendelse på aktiviteter herunder arealanvendelse, der udføres i henhold til tilladelse meddelt af Naalakkersuisut efter reglerne i Inatsisartutlov nr. 7. af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor. Tilladelse til arealanvendelse til aktiviteter omfattet af Inatsisartutlov nr. 7. af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor meddeles som led i den samlede myndighedsbehandling vedrørende disse aktiviteter.”

Formændene for koalitionspartierne har den 31. juli 2010 underskrevet en aftale, der lægger op til at ”miljøanliggender” skal adskilles fra råstofloven. Samtidigt lægges der op til at der skal tilvejebringes en ny lov, der om høringsprocesser i forbindelse med fremtidige storskala-projekter. Den fysiske planlægning må forstås som en del af et bredt miljøbegreb, ikke mindst fordi der netop lægges op til at de strategiske miljøvurderinger skal være hjemlede i netop planlovgivning.

Den af Råstofdirektoratet foreslåede ændring indarbejdes således ikke. Lovforslaget afgrænses dog for så vidt, at der tilføjes en bestemmelse, der fastslår, at lovforslaget ikke omfatter områder og arealer, der udlægges til forsvarsmæssige formål. Der skal i denne forbindelse henvises Lov nr. 474 af 12. juni 2009 om forskellige forhold i forbindelse med Grønlands Selvstyre.

NKA – Grønlands Nationalmuseum og Arkiv bemærker at det påhviler det Naalakkersuisut at foretage de nødvendige undersøgelser for den fysiske landsplanlægnings gennemførelse. Opmærksomheden henledes på at store dele af det åbne land endnu ikke er undersøgt for kulturminder. Det forespørges om sådanne undersøgelser er tænkt med i lovudkastet og om dette er medtænkt i lovens økonomiske konsekvenser?

Det forespørges, hvorvidt der er afsat økonomiske midler til at tilvejebringe justerede og konverterede data til det digitale geografiske informationssystem, bl.a. registrerede, fredede kulturminder som kan udgøre restriktioner for arealanvendelse.

Lovforslaget lægger op til, at det påhviler Naalakkersuisut at samle og formidle de forskellige sektormyndigheders landsplanmæssige særinteresser. Hvad disse arealdispositioner består i, blander planlovgivningen sig som sådan ikke i. Spørgsmålet om, hvilke hensyn der er relevante at få tilgodeset, er de enkelte ressortmyndigheders eget ansvar. Selve tilvejebringelsen af data må således ske indenfor den enkelte sektormyndigheds finanslovsbevilling.

Med hensyn til spørgsmålet om formkrav der stilles til data, så har Naalakkersuisut i forbindelse med Inatsisartuts Forårsmøde 2010 tilvejebragt en strategi for SDI – Spatial Digital Infrastructure. SDI’en foreskriver en kompatibilitet af data. Finansieringen af en konvertering af eksisterende data er uafklaret på nuværende tidspunkt. Det må dog understreges, at det i udgangspunktet er de enkelte sektormyndigheders eget ansvar at få deres arealdispositioner

synliggjort og tilgodeset. I denne forbindelse er NunaGIS en nem, billig og anvendelig løsning, der for mange myndigheders vedkommende kan medvirke til administrative besparelser.

Retten i Grønland og Grønlands Landsret bemærkede til lovforslagets § 29, stk.2, at det forekommer uklart, hvilken udstrækning begrebet "borgerne" har. Fysiske personer må være omfattede, men det fremstår ikke klart af hhv. lovteksten og bemærkningerne, i hvilken grad juridiske personer ligeledes er omfattede.

Bemærkningen tages til efterretning og begrebet "borgerne" erstattes af "ejer af en ejendom eller brugeren af et areal".

Til § 35, stk. 1 bemærkes det, at det ikke fremgår, hvilke myndigheder der skal høres. Bestemmelsen åbner således mulighed for et administrativt skøn, men der er ingen retningslinjer for, hvilke elementer, der bør indgå i skønsudøvelsen.

Bemærkningen tages til efterretning. Bestemmelsens ordlyd ændres, således at der henvises til Naalakkersuisuts udsendelsesliste jf. § 23, stk. 7. Planstrategien sendes således i høring hos alle de myndigheder, der også bliver hørt i forbindelse med tilvejebringelsen af kommunale planforslag i øvrigt.

Det bemærkes generelt til kapitel 8, at begreberne "arealtildeling" og "brugsretten til et areal" anvendes i flæng uden nogen tydelig konsekvens. Det fremgår ikke, hvorvidt der er indholdsmæssig forskel på de to begreber.

Bemærkningen tages til efterretning. Termen "arealtildeling" beskriver den formelle myndighedsgodkendelse, hvorimod "brugsretten til et areal" omfatter alle faktisk eksisterende brugsrettigheder. Uformelle, men dog eksisterende brugsrettigheder kan skyldes arealmyndighedens passivitet eller at en ny ejer af en bygning ikke har søgt om en overdragelse af brugsretten til arealet. Kravet om en formel tilladelse til arealanvendelse i det åbne land blev desuden først indført i 1986. I det åbne land findes der derfor fortsat en del bygninger og anlæg, der ikke har fået meddelt en arealtildeling. Kapitlets ordlyd er gennemgået med henblik på en korrekt angivelse af de to begreber.

Til lovforslagets § 37 bemærkes det, at såfremt der er etableret en nagelfast værdi på arealet, kan denne nagelfaste værdi gøres til genstand for køb og salg. Herved får ejeren en fortrinnsret til at opnå brugsretten til det pågældende areal. Formuleringen "nagelfast værdi" kan dermed få betydning i relation til definitionen af begrebet "fast ejendom" og behandlingen heraf i registreringsmæssig/tinglysningsmæssig forstand. Der foregår p.t. et lovforberedende arbejde vedrørende indførelse af et tinglysningsystem i Grønland, hvor definitionen af begrebet "fast ejendom" i grønlandsk forstand overvejes."

Naalakkersuisut er opmærksom på det lovforberedende arbejde, der lige for tiden foregår i den af Justitsministeriet nedsatte arbejdsgruppe. Det skal i denne forbindelse understreges, at de i § 37 regulerede forhold alene er en videreførelse af ”førstednyttelsesretten” og ”ihænderet”, der er helt grundlæggende for den grønlandske arealforvaltning. Bestemmelsen indeholder ingen ændring af den hidtidige retstilstand.

Til ordlyden i § 48 bemærkes det, at anvendelsen af begrebet ”registrering” kan skabe begrebsmæssig forvirring, da begrebet også anvendes ved registrering af rettigheder over fast ejendom i tingbogen.

Forslaget imødekommes. Bestemmelsens stk. 1 ændres med en tilføjelse af, at nye arealtildelinger skal ske i NIN – Grønlands Arealregister.

En sag efter § 62, må antages at skulle behandles i kriminalretsplejens former, jf. retsplejelovens § 301. Det vil formentlig forsinke processen med håndhævelse af et påbud betydeligt, såfremt tvangsbøder først kan pålægges ved dommen i en kriminalsag, evt. tillige efter ankebehandling. Det bør evt. overvejes at indføre hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan pålægge tvangsbøder, som kan inddrives af pantefogeden efter landstingsloven om inddrivelse af restancer til det offentlige. Inddrivelsen af tvangsbøderne kan evt. stilles i bero under behandlingen af en klagesag efter konkret beslutning fra Plan- og arealklagenævnet. Samtidig med, at tvangsbøder pålægges administrativt, bør kommunalbestyrelsen dog også være forpligtet til at indgive politianmeldelse med henblik på, at der rejses sag efter § 62.

Bemærkningen er taget til efterretning. Bestemmelsens indhold er ændret, således at der nu er hjemmel til at den arealforvaltende myndighed kan træffe afgørelse om administrativt at pålægge tvangsbøder.

Det bemærkes at en annullering af brugsretten til et areal efter § 63 er af en særdeles indgribende karakter, så bør denne eventuelt udfaldet af en sag efter § 62.

Bemærkningen er taget til efterretning. Forbeholdet er tilføjet bestemmelsen som et nyt stk. 2.

Farvandsvæsnet bemærker i sit høringssvar at bestemmelsen § 23 giver anledning til spørgsmålet om, hvorledes det sikres, at en myndighed som f.eks. Farvandsvæsenet underrettes/høres i forbindelse med kommuneplanforslag.

Bemærkningen tages til efterretning. Bestemmelsens ordlyd tilrettes, således at det nu fastsættes, at det påhviler Naalakkersuisut at føre en udsendelsesliste over myndigheder, der skal høres i forbindelse med tilvejebringelsen af kommunale planforslag.

Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik (bygningsmyndigheden) bemærker i sit høringssvar, at der med tilvejebringelsen af Inatsisartutlov om byggeri er tilvejebragt en selvstændig hjemmel for bygningsmyndigheden og muligheden for at udstede regler.

På FM2010 vedtog Inatsisartut en lov om byggeri, Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri. Der blev herved tilvejebragt en selvstændig hjemmel for bygningsmyndigheden. Vedtagelsen af byggeloven har medført at de oprindelige bestemmelser om bygningsmyndigheden udgår af lovforslaget. Paragrafnumre og paragrafhenviisninger er herefter konsekvensrettede.

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked tilkendegiver, at det vil være hensigtsmæssigt at udarbejde bestemmelser angående koncessioner i denne lov, da de koncessionerede virksomheder på nogle områder allerede er omfattet af loven. Der vil være mere overskueligt at indsætte bestemmelser om koncessioner i denne lov i stedet for at udarbejde en selvstændig lov. En selvstændig lov om koncessioner vil kunne skabe forvirring og tvivl hos borgerne om, hvornår de er opfattet af hvilken lov.

Forslaget imødekommes ikke. Den nye plan- og areallovgivning har i udgangspunktet til formål at regulere den fysiske planlægning. Lovforslaget vedrører således primært kommunernes kompetence til at fastlægge placeringen af byggeri og anlæg til forskellige formål samt placeringen af delområder og arealer, der skal friholdes for byggeri.

Begrebet ”anvendelse af arealer” forstås som aktiviteter der ”unddrager arealet den almene anvendelse”. Bestemmelsen har traditionelt været fortolket særdeles tekstnært. Der har således ikke været mulighed for at få en arealtildeling til andet end en intensiv arealanvendelse, såsom byggeri, anlæg og evt. dyrkede marker.

Om end en koncession ligeledes er en brugsret, så adskiller denne sig markant fra arealtildelinger. Koncessioner udelukker således ikke anden arealanvendelse, idet fx græsningskoncessioner typisk meddeles til særdeles store områder. Dette udelukker dog ikke anden arealanvendelse indenfor det pågældende område. Det kunne derimod tænkes at forvirre forskellen mellem koncessioner og arealtildelingerne, at mens koncessioner sælges, så er det et kardinalpunkt i lovforslaget at brugsretten efter § 37 netop ikke kan gøres til genstand for køb og salg.

En særskilt hjemmel til koncessioner synes ikke at være forvirrende. Det vurderes at være væsentlig mere forvirrende at koncessioner, der meddeles af Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, er hjemlet i lovgivning, som en anden Selvstyremyndighed er ressortansvarlig for.

Cowi A/S bemærker at det ikke fremgår af § 11, hvad der forstås ved begrebet ”særlige hensyn”. Omfatter ”særlige hensyn” eksempelvis rene bygningsejerinteresser, der varetages af selvstyremyndigheden?

Bemærkningen har ikke givet anledning til en ændring af bestemmelsens ordlyd. Nedlæggelsen af en indsigelse efter § 11 og den dermed forbundne tilsidesættelse af den kommunale plankompetence må anses for at være en politisk beslutning, med mindre det kommunale planforslags indhold direkte er i modstrid med den eksisterende lovgivning. En indsigelse der vedrører bygningsejerinteresser vil således skulle afgøres politisk af Naalakkersuisut, hvis indsigelsens indhold ikke direkte fremgår nogen lovgivning. Dette indebærer ingen garanti for at et fremtidigt Naalakkersuisut ikke kunne finde på at detailstyre de interesser Selvstyret har i sin egenskab af bygningsejer. Det må dog antages at en politisk beslutning om en indsigelse efter § 11 vil kræve en vis væsentlighed.

Det foreslås at der stilles skærpede krav til større infrastrukturelle anlæg i det åbne land for at sikre, at disse påvirker landskabet og naturen mindst muligt. Der bør kræves en vurdering af hvorledes store anlæg vil påvirke det åbne land, med henblik på at imødegå disses påvirkning ved den mest hensigtsmæssige placering samt ved udformning af anlæggene.

Forslaget imødekommes delvist. Det er departementets forståelse, at der i udgangspunktet må skelnes mellem Strategiske Miljøvurderinger (SMV), og Vurdering af virkninger på Miljøet (VVM). Lovforslaget er ændret således at det nu hjemles, at Naalakkersuisut kan fastsætte en nærmere regulering af, at der tilvejebringes strategiske miljøvurderinger forud for placeringen af et givent projekt. Med hensyn til en minimering af den indflydelse et besluttet projekt må forventes at have, så reguleres dette ved hhv. VVM-godkendelsen jf. Miljølovgivningen og naturkonsekvensvurderingen jf. Naturbeskyttelsesloven.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke indeholder overgangsbestemmelser for kommunale planforslag, der vedtages som forslag efter den eksisterende lovgivning, men som ender med at blive vedtaget efter den nye lovgivnings ikrafttræden.

Bemærkningen tages til efterretning. Det tilføjes til overgangsbestemmelserne, at såfremt et forslag til en kommuneplan, et kommuneplantillæg eller en planstrategi er tilvejebragt og sendt i offentlig høring efter reglerne i Landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealforvaltning, så kan dette forslag endelig vedtages og offentlig bekendtgøres af den pågældende kommunalbestyrelse jf. §§ 24 og 35, stk. 4.

Der er endvidere modtaget høringssvar fra Departementet for Finanser, Departementet for Sundhed, Lov- og justitsafdelingen (Formandens Departement), der dog ikke havde nogle bemærkninger til lovforslaget. Der er ikke modtaget yderligere høringssvar.

I det oprindelige udkast til Inatsisartutlov var fristen for offentliggørelse af forslag til kommuneplaner fastsat til mindst 12 ugers varighed. Efter politisk ønske foreslås dette nu reduceret til mindst 8 ugers varighed. Karakteren tilsagde en fornyet høring. For fortsat at kunne få

lovforslaget behandlet på Inatsisartuts efterårsmøde 2010 blev den foreslåede ændring sendt i fornyet høring fra den 6. august 2010 til den 11. august 2010.

KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunua og Kommune Kujalleq har i denne forbindelse rejst kritik af den meget korte høringsfrist, der ikke muliggør en politisk stillingtagen til ændringsforslaget. Der udtrykkes en bekymring om, hvorvidt redueringen af offentlighedsperiodens længde som konsekvens indebærer en forringelse af offentlighedens mulighed for at fremkomme med bemærkninger og ændringsforslag. Ændringsforslaget synes således at indeholde en svækkelse af den demokratiske proces, der ellers kendetegner processen ved tilvejebringelsen af kommuneplanerne.

Kommune Kujalleq påpeger desuden, at det forekommer modsætningsfyldt, at høringsfristen foreslås nedsat fra 12 til 8 uger, samtidig med at kommuneplanerne på grund af kommunalreformen og på grund af overtagelsen af planpligten for det åbne land må forventes at blive af et væsentligt større omfang.

Bemærkningerne tages til efterretning. Baggrunden for ændringsforslaget er et ønske om at muliggøre en hurtigere tilvejebringelse af kommuneplanerne. Det vurderes, at det ikke så meget er kravet til offentlighedsperiodens længde, men derimod kravene til den oplysningsvirksomhed, som kommunerne skal forestå, der har betydning for muligheden for at inddrage offentligheden i en konstruktiv plandialog. En offentliggørelse på mindst 8 ugers varighed er fuldt ud tilstrækkeligt, selvom kommunerne er blevet større og planpligten er blevet udvidet til også at omfatte det åbne land. Opmærksomheden skal henledes på, at kravene til offentlighedsperiodens længde er minimumskrav og at det står kommunerne frit for at forlænge offentlighedsperioden.

Der er modtaget høringsvar fra Farvandsvæsnet, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Råstofdirektoratet, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø, Departementet for Finanser, Nukissiorfiit, Kommuneqarfik Sermersooq og Qeqqata Kommunua, der ikke havde bemærkninger til ændringen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 1 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen angiver landstingsforordningens generelle formål, som skal sikres varetaget gennem planlægning og regulering af arealanvendelsen såvel i bebyggede områder (by- og bygdeområder) som i det åbne land. Formålet er således identisk med hovedformålet i den hidtil gældende lovgivning på området og fastslår krav om, at beslutninger om arealanvendelse skal træffes ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering.

At anvendelsen af landets arealer skal ske ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering, anses for opfyldt ved varetagelse af de hensyn, der er nævnt under bestemmelsens nr. 1 til 5.

1) Store dele af det grønlandske samfund gennemgår i disse år en udvikling hen imod øget urbanisering, og der er en stigende aktivitet rettet mod udnyttelsen af de ikke-levende ressourcer. Karakteren og omfanget af denne udvikling forudsættes besluttet under hensyn til en beskyttelse af naturen, der sikrer såvel dyre- og plantelivet som landskabelige og kulturelle værdier i øvrigt.

2) I denne sammenhæng er det væsentligt, at der gennemføres en hensigtsmæssig fordeling mellem arealer udlagt til by- eller bygdemæssig bebyggelse og andre menneskeskabte anlæg og landets øvrige territorium, der fortsat vil henligge som grundlag for traditionel erhvervsudøvelse, rekreativ aktivitet, videnskabelig forskning og naturbevarelse.

3) Et væsentligt redskab til at sikre varetagelsen af de nævnte hensyn er, at landets arealer udnyttes i overensstemmelse med gennemført planlægning. Denne planlægning skal udarbejdes under hensyn til behovet for at fremme den erhvervsmæssige udvikling, der er grundlaget for den materielle levestandard. Samtidigt skal sociale og miljømæssige hensyn varetages og dermed skabe mulighed for at udvikle et harmonisk samfund.

Formuleringen ”sociale og miljømæssige hensyn” skal i denne sammenhæng forstås i videste forstand og omfatter således f.eks. også bevarelsen af særlige naturinteresser og bygningsmæssige kulturværdier.

4) I hidtil gældende planlovgivning i Grønland har det været et vigtigt element, at befolkningen gives mulighed for medindflydelse på planlægningen af arealanvendelsen. At dette princip ønskes opretholdt, understreges ved at hensynet til lokal medindflydelse fremgår i forordningsforslagets formålsparagraf. Borgerinddragelsen må anses som et essentielt element i planprocessen. En reel inddragelse af borgerne i planprocessen styrker ikke blot offentlighedens mulighed for demokratisk medindflydelse; grundet borgernes detail-kendskab til deres

lokalområde må inddragelsen ligeledes anses som et middel til en kvalitativ forbedret planlægning.

5) En forudsætning for virkeliggørelsen af omfattende dele af resultaterne af den fysiske planlægning er, at de fornødne økonomiske ressourcer er til stede eller anses at kunne tilvejebringes. Det er derfor et nødvendigt hensyn, at dispositioner vedrørende arealanvendelsen træffes indenfor rammerne af en koordineret fysisk og økonomisk planlægning.

Til § 2

Bestemmelsen er ny. I forbindelse med indførelsen af Grønlands Selvstyre har Folketinget vedtaget Lov nr. 474 af 12. juni 2009 om forskellige forhold i forbindelse med Grønlands Selvstyre. Heri fastsættes det, at arealtildeling i Grønland til områder og til tekniske installationer, som tjener forsvarsmæssige formål, foretages af vedkommende rigsmyndighed efter forhandling med Grønlands Selvstyre.

Det findes hensigtsmæssigt, at forhandling mellem rigsmyndigheden og Grønlands Selvstyre varetages af Naalakkersuisut, idet det er Naalakkersuisut, der varetager den overordnede plan- og arealmyndighed på vegne af Grønlands Selvstyre.

Til § 3

Bestemmelsen stk. 1 svarer til § 2 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsens stk. 2 svarer til andet led i § 3 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Der tilsigtes ingen ændring i bestemmelsens retlige indhold.

Bestemmelsen fastslår Naalakkersuisuts generelle ansvar for at der tilvejebringes en planlægning, der varetager de væsentlige samfundsmæssige interesser i den fysiske planlægning.

De forskellige selvstyremyndigheders lovgivning og sektorplanlægning udgør tilsammen med eventuelle landsplandirektiver og politiske afgørelser om konkrete bygge- og anlægsprojekter de væsentlige samfundsmæssige interesser i den fysiske planlægning og dermed rammerne for den kommunale planlægning. Såfremt en selvstyremyndighed ikke tilvejebringer en planlægning for sine arealdispositioner, fratager den dermed kommunerne muligheden for at tilvejebringe en fremadrettet fysisk planlægning, jf. § 1.

Landsplanlægningen skal opfattes som en kontinuerlig proces, hvor den vigtigste opgave er at tilvejebringe rammerne for den fysiske planlægning i kommunerne. Naalakkersuisuts ressortmyndighed for den fysiske planlægning skal derfor, som hidtil, administrere lovens bestemmelser i samarbejde med Statens og Naalakkersuisuts øvrige sektormyndigheder.

Til stk. 2

Bestemmelsens sidste led fastsætter at Naalakkersuisut har en vejledningspligt over for kommunerne. Det påhviler således Naalakkersuisut at bistå kommunerne i planfaglige spørgsmål, vejlede kommunerne om hvorledes planlovens bestemmelser bør fortolkes samt vejlede kommunerne i spørgsmål af teknisk karakter, herunder spørgsmål om hvorledes NunaGIS kan anvendes. Det skal hertil bemærkes, at Naalakkersuisut ikke vil kunne rådgive kommunerne i konkrete, verserende enkeltsager. Vejledningen skal således være af en generel karakter.

Til § 4

Bestemmelsen er en bemyndigelsesbestemmelse. Stk. 1 er en videreførelse af § 3 i landstingsforordning nr. 11. af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsens stk. 2 er ny og har til hensigt at hjemle fastsættelsen af regler om tilvejebringelse og indhold af strategiske miljøvurderinger.

Til stk. 1

En tilsvarende bestemmelse har været udnyttet ved tilvejebringelsen af Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 23 af 18. november 1992 om arealanvendelse og planlægning, Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 39 af 20. september 1994 om ændring af Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 23 af 18. november 1992 om arealanvendelse og planlægning, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 43 af 15. november 1994 om ændring af Hjemmestyrets bekendtgørelse om arealanvendelse og planlægning, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 28 af 6. august 1991 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 30. oktober 1991 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 24 af 9. november 1987 om bygningsmyndigheden i Grønland, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 13 af 18. august 2006 om bygningsmyndigheden, Økonomidirektoratets cirkulære nr. 1 af 22. april 1996 om offentlig høring af kommuneplantillæg vedr. ændring af bygdeplaner.

Bestemmelsen skaber hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for tilvejebringelse, indhold, form og implementering af den fysiske planlægning. Begrebet ”fysisk planlægning” forstås her som et modstykke til den budgetregulerede eller finanslovsregulerede ”økonomiske planlægning”. Begrebet defineres som planlægningen af det fysiske miljø, herunder arealers, bygningers og anlægs anvendelse, placering og udformning m.v. Begrebet omfatter desuden de til et udlagt areal, byggeri eller anlæg knyttede restriktioner for det omgivende fysiske miljø. Bestemmelsen hjemler fastsættelsen af nærmere regler for såvel landsplanlægningen, den kommunale planlægning samt anden myndighedsudøvelse i henhold til denne forordning. Bestemmelser kunne tænkes anvendt i forbindelse med en hensigtsmæssig regulering og forvaltning af det åbne land i henhold til § 18.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny. Den må forstås i forbindelse med Naalakkersuisuts beslutning om at tiltræde SMV-protokollen til Espoo-konventionen. Denne protokol regulerer pligten til at tilvejebringe strategiske miljøvurderinger forud for den konkrete planlægning og etablering af en række anlæg af grænseoverskridende betydning. Protokollen forpligter endvidere medlemslandene til at inddrage eventuelt berørte nabolande forud for placeringen af de af protokollen omfattede anlæg.

Hjemlen til fastsættelsen af regler for strategiske miljøvurderinger forventes udmøntet i en bekendtgørelse når behovet herfor opstår, dog tidligst når Danmark på vegne af Rigsfællesskabet har tiltrådt protokollen uden geografisk forbehold for Grønland.

Til § 5

Bestemmelsens stk. 1 er med sproglige ændringer en videreførelse af § 4 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Der tilsigtes ingen ændringer af bestemmelsens retlige indhold.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at ansvaret for selve forberedelsen og udarbejdelsen af en landsomfattende planlægning placeres hos Naalakkersuisut.

Bestemmelsen lægger op til en sammenfattende landsplanlægning. Dette indebærer at der påhviler Selvstyrets forskellige ressortmyndigheder en planpligt, såfremt myndighedens interesser i den fysiske planlægning ønskes tilgodeset. Planpligten indebærer, at det den enkelte ressortmyndighed redegør for de disponerede arealers placering og afgrænsning samt eventuelle restriktioner for anden arealanvendelse. Eksempelvis kunne der her være tale om arealreservationer i forbindelse med fremtidige bygge- eller anlægsprojekter, klausulerede områder omkring sprængstofmagasiner, lufthavne, vandindvindingsområder eller telekommunikationsanlæg m.v.

Selvom defineringen af de landplanmæssige interesser således til dels beror på et konkret skøn fra Naalakkersuisuts side, så må det dog lægges til grund, at der foreligger en vis national væsentlighed, der går ud over rene ejer- eller bygherreinteresser m.v.

Kravet om at Naalakkersuisut skal foretage undersøgelser, der er nødvendige for landsplanlægningens gennemførelse, er fastsat med udgangspunkt i, at en række faktorer med betydning for planlægningen ikke fremgår af de enkelte sektormyndigheders planlægning. Eksempler herpå kunne være den demografiske udvikling, migrationsmønstre, kønsspecifikke forskelle samt sammenholdning af eksisterende data m.v.

Til stk. 2

Det påhviler Naalakkersuisut at tilvejebringe et landsdækkende geografisk informationssystem med en digital planportal. Miljøstyrelsen har i april 2008 introduceret et sådant web-GIS, kaldet NunaGIS. Der er desuden introduceret et planregister, der skal indeholde data om de væsentlige, samfundsmæssige interesser, Selvstyrets og kommunernes planlægning med websiden www.nunagis.gl som hovedportal. Det forventes, at alle departementer og kommuner fremover vil kunne indberette data direkte til NunaGIS ved brug af et eget log-in.

Stk.1 og 2. Bestemmelsen omfatter data vedrørende Selvstyrets arealdispositioner, herunder klausulerede områder og zoner, fredninger og reservationer af arealer fastsat i henhold til anden lovgivning, internationale aftaler og konventioner eller fastsat i henhold til Selvstyrets sektorplaner samt den kommunale planlægning. Disse data skal indberettes til det digitale, geografiske informationssystem, NunaGIS. Dette kunne eksempelvis være naturfredninger, klausulerede zoner omkring fuglefjelde, vandindvindingsområder og sprængstofmagasiner samt data om delområder, der er udlagt til særligt forurenende virksomhed m.v.

Ansvar for indberetning og ajourføring af data til Naalakkersuisut påhviler den enkelte sektormyndighed/kommunalbestyrelse.

Til stk. 3

Når der er behov herfor, men mindst hvert fjerde år, påhviler det Naalakkersuisut at tilvejebringe en samlet oversigt over de væsentlige samfundsmæssige interesser i kommuneplanlægningen. Spørgsmålet om, hvornår der opstår et behov for en revision af oversigten over Selvstyrets interesser i planlægning beror på en konkret vurdering.

Til § 6

Bestemmelsen er en videreførelse af § 5 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen fastslår, at offentlige myndigheder, herunder de sektorplanlæggende institutioner under Stat, Selvstyre og kommuner, samt enkeltvirksomheder skal give Naalakkersuisut oplysninger vedrørende initiativer, der har betydning for de væsentlige samfundsmæssige interesser i den fysiske planlægning.

Ved virksomheder tænkes der både på de offentligt ejede forsyningsselskaber såsom Nukis-siorfiit, TELE Greenland A/S og Royal Arctic Line A/S, men ligeledes på store privatejede firmaer, der i kraft af deres størrelse er altafgørende for blandt andet at kunne estimere behovet for offentlig service.

Disse oplysninger skal indgå i landsplanlægningen, som et forudsætningsmateriale til brug for den senere udarbejdelse af mål for den fremtidige sektorudbygning i Stat, Selvstyre og kommuner.

Til § 7

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 6 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut i landsplanarbejdet skal samle de forskellige statslige myndigheders og selvstyremyndigheders sektorplaner og skal sørge for at landsplanlægningen tilrettelægges i tilknytning til den planlægning, der udføres i kommunerne.

Til stk. 2

Vedtagelsen af Selvstyrets sektorplanlægning kræver ikke offentlighedens inddragelse som sådan. Naalakkersuisut skal dog forestå en oplysningsvirksomhed, der giver borgerne et retvisende billede af de dispositioner og prioriteringer indenfor den fysiske planlægning, der vil præge borgernes levevilkår.

Til § 8

Bestemmelsen er en videreførelse af § 7 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen fastslår, at Naalakkersuisuts løbende arbejde med landsplanlægningen skal fremlægges i form af en årlig redegørelse til Inatsisartut.

Redegørelsen om landsplanlægningen kan indeholde samordnede retningslinjer for arealanvendelsen på landsplan og beskrive en række overordnede udviklingsmål eksempelvis vedrørende placeringen af produktionsanlæg og anden erhvervsvirksomhed, trafikal og teknisk forsyning, befolkningsforhold, byggeri, uddannelse, social- og sundhedsmæssig service samt miljøbeskyttelse og fredning. Det er vigtigt, at disse retningslinjer stadig tilpasses ændrede forudsætninger og nye mål.

Til § 9

Bestemmelsens indhold er ændret i forhold til § 8 i Landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse og inden da § 11 i landstingsforordning nr. 6 af 19. december 1986 om arealanvendelse og planlægning.

Bestemmelsen omhandlede Naalakkersuisuts pligt til at forelægge "landsplanmæssige hovedretningslinjer" til Inatsisartuts godkendelse samt revidere disse, når der var behov herfor. Ændringen af bestemmelsens indhold skyldes, at beslutningskompetencen på flere centrale sektorer i dag i forvejen er uddelegeret til Naalakkersuisut. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at ophæve det generelle krav om at Inatsisartut skal godkende "hovedretningslinjerne for den

sammenfattende fysiske planlægning". Godkendelsen af de forskellige sektorerers interesser må derfor ske for den enkelte sektor i henhold til, hvad der er uddelegeret af kompetencer jf. sektorlovgivningen.

Begrebet "landsplanmæssige interesser" er ændret til "væsentlig samfundsmæssige interesser", idet det har været forbundet med en vis usikkerhed, hvad begrebet "landsplanmæssig interesse" dækkede over. Det findes hensigtsmæssigt, at der nu lægges et væsentlighedskriterium til grund i forbindelse med tilvejebringelsen af landsplandirektiver og den dermed forbundne tilsidesættelse af den kommunale plankompetence. Den prioritering der ligger til grund for væsentlighedskriteriet indebærer, at tilvejebringelsen af et landsplandirektiv må antages kun at blive anvendt i ekstraordinære tilfælde. Afgørelse vil oftest være begrundet i overordnede hensyn til samfundsudviklingen.

Det bemærkes at de væsentlige samfundsmæssige interesser i den fysiske planlægning må forstås i sammenhæng med den økonomiske planlægning: For så vidt at der er tale om finanslovsfinansieret byggeri- eller anlægsarbejde vil udmøntningen af den fysiske landsplanlægning således i al væsentlighed fortsat være afhængig af Inatsisartut godkendelse.

Til stk. 1

Naalakkersuisut kan konkretisere sin overordnede politik på et område og fastlægge bindende bestemmelser for kommuneplanernes indhold. Et landsplandirektiv vil blandt andet kunne indeholde geografisk placering, afgrænsning samt anvendelsesregulerende bestemmelser, afstandskrav samt eventuelt en arealreservation m.v. for det pågældende areal.

Til stk. 2

Naalakkersuisut kan i landsplandirektiver fastsætte konkrete og detailregulerende regler ved f.eks. at forbeholde nærmere angivne arealer til nærmere angivne formål.

I henhold til bestemmelsen kan Naalakkersuisut beslutte, at et landsplandirektiv med detaljerede bestemmelser skal have retsvirkning som en kommuneplan. Det betyder, at Naalakkersuisut eksempelvis vil kunne beslutte at bygge- og anlægsvirksomhed, som der er fastsat detaljerede bestemmelser om i et landsplandirektiv, kan iværksættes uden kommuneplan. Der sigtes her på situationer, hvor bestemmelserne i landsplandirektivet er så konkrete, at yderligere planlægningsovervejelser ikke er nødvendige. Landsplandirektivet kan i sådanne tilfælde umiddelbart anvendes som plangrundlag for administrationen.

Et eksempel herpå kunne være, at Inatsisartut vedtager en anlægslov for et anlæg, eksempelvis et vandkraftværk, der indeholder en konkretisering af anlæggets placering og/eller udformning. I en sådan situation ville det være overflødigt at bebyrde den kommunale planmyndighed med tilvejebringelsen af et kommuneplantillæg.

Landsplandirektiver eller sektorplaner skal vedtages af Naalakkersuisut, inden der kan tillægges disse retsvirkninger efter § 9.

Til § 10

Bestemmelsen er en ændring i forhold til den hidtidige § 9 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen om at et kommunalt planforslag ikke må tilvejebringes, såfremt det er i strid med et landsplandirektiv eller anden lovgivning m.v. udgår. Baggrunden herfor er den, at der ikke er noget i vejen for at en kommunalbestyrelse tilvejebringer et sådant planforslag. Det må dog påregnes, at planens indhold fortsat først kan realiseres når og hvis der opnås en godkendelse af den myndighed, der er ressortansvarlig for det pågældende myndighedsområde. Dette forbehold skal fremgå af de for det pågældende delområde gældende bestemmelser, jf. § 20, stk. 2.

Til stk. 1

Ved offentlig planlægningsvirksomhed forstås planmyndighedens tilvejebringelse, implementering og håndhævelse af planer og tilladelser.

Bestemmelsen fastlægger landsplanlægningens retsvirkninger, således at de offentlige myndigheder, hvad enten disse varetager sektorinteresser eller har arealtildelingskompetence, bindes til at handle i overensstemmelse med landsplanlægningens anvisninger.

Dette indebærer, at en kommunal planlægning, der fraviger gældende landsplandirektiver, anden lovgivning m.v., skal godkendes af Naalakkersuisut.

Til stk. 2

For at udmønte de konkrete landsplanmæssige interesser kan Naalakkersuisut pålægge kommunalbestyrelsen, at udarbejde et kommuneplantillæg for et eller flere delområder med et nærmere angivet indhold, jf. § 28. Alternativt kan Naalakkersuisut overtage kommunens plankompetence og tilvejebringe et kommuneplantillæg efter reglerne herfor.

Spørgsmålet om, hvorvidt Naalakkersuisut selv tilvejebringer et kommuneplantillæg, beror på en konkret vurdering og er i al væsentlighed afhængig af spørgsmålet om, hvorvidt man ønsker at detailregulere fra Naalakkersuisuts side. Såfremt Naalakkersuisuts afgørelse indebærer en omfattende detailregulering indskrænkes eller bortfalder den kommunale planmyndigheds mulighed for selv at fastsætte planens indhold. Arbejdsbyrden med tilvejebringelsen af plangrundlaget bør i så fald ikke pålægges den kommunale planmyndighed.

Eksempelvis kan det bestemmes af Naalakkersuisut at et nyt sygehus skal ligge på et nærmere angivet sted, at bygningen skal være i 2 etager, skal være gul og have en taghældning på 30 grader, etc. Det vil i en sådan situation bero på en konkret vurdering, hvorvidt den af Naalak-

kersuisut fastlagte regulering åbner for en yderligere detailregulering fra kommunalbestyrelsens side.

Overtagelsen af beslutningskompetencen efter § 10, stk. 2 indebærer ingen adgang for Naalakkersuisut til at fravige forordningens øvrige regler, herunder procedureregler m.v. Der er alene tale om en overtagelse af den kompetence, som ellers tilkommer kommunalbestyrelserne.

Til § 11

Bestemmelsen er en videreførelse af § 10 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Indsigelsespligtens betydning for den samlede fysiske planlægning er blevet styrket i forhold til 1986-forordningen for så vidt, at kommuneplaner og kommuneplantillæg ikke længere skal godkendes af Naalakkersuisut. I henhold til den tidligere Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 23 af 18. november 1992 om arealanvendelse og planlægnings § 8, godkendte Landsstyret kommuneplaner og tillæg til kommuneplaner, og havde endvidere mulighed for at stille vilkår i forbindelse hermed. I dag kan kommunalbestyrelserne derimod selv godkende kommuneplaner og tillæg til kommuneplaner. Muligheden for at fremkomme med en indsigelse er derfor central for sikringen af de landsplanmæssige interesser.

Til stk. 1

Såfremt et kommunalt planforslag eller dele heraf strider imod de særlige hensyn, der varetages af statslige myndigheder eller selvstyremyndigheder påhviler det den ansvarlige sektormyndighed at fremsætte indsigelse mod planforslaget.

Ved begrebet "særlige hensyn" forstås lovbestemte opgaver eller andre væsentlige, politisk vedtagne opgaver, der må forventes at have en national interesse, herunder varetagelsen af gældende lovgivning, sektorplanlægning, internationale konventioner og aftaler m.v.

Indsigelsen, som altid skal være begrundet, skal fremsættes over for den kommune, der har tilvejebragt planforslaget, inden udløbet af indsigelsesfristen, jf. § 23, stk. 3. Pligten til at fremsætte indsigelse gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning for landsplanlægningens formål.

Beføjelsen til at fremsætte en indsigelse med opsættende virkning tilkommer alene de statslige og Selvstyrets myndigheder. Den omfatter således ikke de selvstyrejede selskaber. Disse selskaber må i givet fald rette henvendelse til Naalakkersuisut om evt. at fremsætte indsigelse.

Til stk. 2

Når indsigelse er fremsat, kan planforslaget først endeligt vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer. Naalakkersuisuts afgørelse i en indsigelsessag kan efter omstændighederne gå ud på, at planforslaget slet ikke kan vedtages og derfor bortfalder, at der skal foretages nærmere angivne ændringer som betingelse for vedtagelsen, at Naalakkersuisut i stedet skal foretage de nødvendige ændringer i landsplandirektiver eller anden lovgivning for at skabe en overensstemmelse mellem planforslaget og den overordnede planlægning, eller at planforslaget kan vedtages uden ændringer og uden hensyn til den fremsatte indsigelse.

Til stk. 3

Kan enighed ikke opnås, kan parterne indbringe uafklarede spørgsmål for Naalakkersuisut til afgørelse.

Naalakkersuisut skal træffe afgørelse i en indsigelsessag, såfremt den pågældende kommunalbestyrelse eller den myndighed, der har rejst indsigelsen, anmoder herom. Det er en betingelse, at parterne forinden har forsøgt at forhandle sig til rette.

Til § 12

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 11 i landstingsforordning 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Såfremt Naalakkersuisut fremkommer med en indsigelse imod et offentliggjort kommunalt planforslag, kan Naalakkersuisut beslutte, at planforslaget tillægges midlertidige retsvirkninger i op til 2 år regnet fra planforslagets offentliggørelse. Forlængelsen af tidsfristen jf. § 31, stk. 3, har til formål at give hhv. Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen bedre tid til at skabe en konsensus uden at planforslagets midlertidige retsvirkninger bortfalder.

Til stk. 2

I forbindelse med Naalakkersuisuts afgørelse efter § 11, stk. 3, kan Naalakkersuisut foretage ændringer i den endelige plans indhold. Naalakkersuisut overtager således kommunalbestyrelsens beføjelser efter kapitel 6. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 13

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 12 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen omhandler Naalakkersuisuts adgang til at påbyde en kommunalbestyrelse at tilvejebringe et tillæg til en kommuneplan eller selv at tilvejebringe en kommuneplan eller et kommuneplantillæg.

Til stk. 1

Den rammestyring af planlægningen, der fastsættes med bestemmelserne om landsplanlægningen og kommuneplanlægningen, begrænser sig til, at der ikke kan gennemføres kommuneplanlægning i strid med den overordnede planlægning. Med nærværende bestemmelse sikres Naalakkersuisut tillige mulighed for at tilvejebringe det nødvendige detaljerede planlægningsgrundlag for, at et større bygge- eller anlægsarbejde kan påbegyndes.

Når det findes nødvendigt kan Naalakkersuisut pålægge kommunalbestyrelsen at tilvejebringe en ændring af kommuneplanen for et delområde med et af Naalakkersuisut nærmere angivet indhold.

Til stk. 2

Såfremt kommunen ikke overholder den af Naalakkersuisut fastsatte frist herfor, kan Naalakkersuisut selv tilvejebringe en ændring af kommuneplanen. Såfremt Naalakkersuisut overtager den kommunale planmyndigheds beføjelser, er Naalakkersuisut forpligtet til at overholde de herfor gældende procedurer.

Til § 14

Bestemmelsen er en ændring af den hidtil gældende § 13 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen er ændret, således at det nu kun påhviler kommunalbestyrelsen at tilvejebringe overordnede bestemmelser for kommunens delområder. Kommunalbestyrelsen *kan* desuden vælge at tilvejebringe detaljerede bestemmelser for kommunens delområder, dog § 27, stk. 2 og 3. Den nye formulering forventes ikke at medføre ændringer for den eksisterende praksis på området.

Bestemmelsen indebærer en integrering af kommuneplanens mere generelle planlægning og bestemmelser på den ene side, og en detailregulering for kommunens enkelte by- og bygdeområder samt disponeringen af det åbne land på den anden side.

Til stk. 1

Kommunalbestyrelsen har pligt til at udarbejde en kommuneplan, der indeholder en redegørelsesdel, hovedstrukturdel, bestemmelser for kommunens delområder samt bestemmelser for tildelingen af arealer.

Den af kommunen tilvejebragte planlægning, udgør således en beskrivelse af forudsætningerne samt en fastlæggelse af målsætningerne for kommunens fysiske udvikling. En sådan planlægning må tilvejebringes i nær sammenhæng med økonomiske vurderinger og andre overvejelser om anvendelse af kommunens ressourcer, herunder samspillet mellem offentlige og private investeringer.

Målene for befolknings- og erhvervsudviklingen indgår som forudsætninger for kommunens fysiske planlægning. I konsekvens heraf er målene for befolknings- og erhvervsudviklingen nævnt som et af de væsentligste elementer, der skal indgå i den samlede vurdering, der ligger til grund for de i § 14 nævnte planer.

Til stk. 2

Den kommuneplan, som kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe, skal bestå af en redegørelsesdel, en hovedstruktur, en bestemmelsesdel samt et afsnit med bestemmelser for kommunalbestyrelsens tildeling af arealer.

- 1) Redegørelsesdelen består typisk af en planredegørelse, der beskriver forholdet mellem kommunens økonomiske og fysiske planlægning, en række kommunale sektorplaner, der beskriver udviklingen i de enkelte byer og bygders befolkningstal, erhvervsudviklingen, en statusbeskrivelse for kommunens sociale institutioner, kulturelle og rekreative muligheder, kommunens forsyningsforhold og trafikplanlægning samt kommunalbestyrelsens målsætninger eller prioriteringer for kommunens udvikling.
- 2) Kommuneplanens hovedstruktur sammenfatter kommunens fysiske planlægning under et. Desuden kan der i hovedstrukturen ske en sammenfattende planlægning for de enkelte byers bymæssige funktioner, disponeringen af det åbne land, den overordnede infrastruktur, den overordnede arealanvendelse af byens forskellige delområder, samt afgrænsningen af disse.
- 3) I bestemmelsesdelen fastlægges de overordnede bestemmelser for de enkelte delområder. Der kan endvidere fastsættes detaljerede bestemmelser, se stk. 3. De overordnede bestemmelser skal omfatte delområdernes primære anvendelse, bestemmelser, der er fastsat efter aftale eller anvisning fra Naalakkersuisut samt forhold, der i øvrigt udgør planens principielle indhold. Som eksempel herpå kan nævnes placeringen og afgrænsningen af boligområder, havne- og erhvervsområder, centerområder, områder til rekreativ anvendelse og områder til tekniske forsyningsanlæg, fastlæggelse af klausulerede zoner samt bevarings- og fredningsbestemmelser.
- 4) I kommuneplanens bestemmelser om tildeling af arealer kan der fastsættes bestemmelser for en ensartet behandling af arealansøgninger, dokumentationskrav til byggeriers tekniske og økonomiske realisme m.v.

Til stk. 3

De detaljerede bestemmelser kan indeholde en nærmere regulering af bebyggelsens omfang og placering, herunder eksempelvis udlæg af byggefeltet, vej- og ledningstracéer, højder og afstandsforhold samt regulering af bebyggelsens ydre fremtræden og tilslutningspligt til byggedomning.

Der henvises i denne forbindelse til § 27, stk. 2 og 3. Tilvejebringelsen af en detaljeret planlægning af delområder er i udgangspunktet frivillig. § 27 indeholder dog bestemmelser om, at der i nogle tilfælde udløses en kommunal planpligt, hvor det påhviler kommunalbestyrelsen at tilvejebringe detaljerede bestemmelser for et delområde.

Til stk. 4

Statens og Selvstyrets sektorlovgivning mv., herunder internationale konventioner og aftaler, landsplandirektiver efter § 9 samt den i § 5, stk. 3, nævnte oversigt over de væsentlige samfundsmæssige interesser i den fysiske planlægning udgør rammerne for den kommunale planlægning. Derfor må kommuneplanen ikke være i strid hermed.

Til § 15

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 5 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen fastsætter, at kommuneplanens redegørelsesdel skal indeholde en statusbeskrivelse, et målsætningsafsnit samt en planredegørelse.

Til nr. 1

Statusbeskrivelsen har til formål at give en overordnet beskrivelse af de eksisterende forhold i kommunen og danner dermed udgangspunktet for den fremadrettede planlægning. Statusbeskrivelsen er typisk opdelt i en række sektorbeskrivelser, som for eksempel beskriver kommunens bosætningsmønster, den befolkningsmæssige og erhvervsmæssige sammensætning samt udviklingen på disse områder, de eksisterende bebyggelsesforhold, placeringen af hytter, friholdte områder og bevaringsinteresser i det åbne land m.v. Listen er ikke udtømmende.

Til nr. 2

Målsætningsafsnittet har til formål at fastlægge overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen i kommunen som helhed, herunder mål for placering og udbygningen af kommunens områder. Det bør i denne forbindelse fremgå, hvilket serviceniveau man ønsker. Målene bør om muligt være så konkrete, at de kan danne grundlag for den videre vurdering af arealbehovet samt behovet for offentlige bygge- og anlægsopgaver i planperioden.

Til nr. 3

Planredegørelsen har til formål blandt andet at redegøre for koblingen mellem den fysiske og den økonomiske planlægning og skal således synliggøre, de økonomiske forudsætninger for kommuneplanens realisering. Denne sammenhæng ændres fra år til år, dels ved de dispositioner, som Inatsisartuts finanslov indebærer og dels ved den årlige kommunale budgetlægning. På baggrund heraf tilvejebringes der som regel en planredegørelse årligt. Tilvejebringelsen sker typisk sideløbende med den kommunale budgetlægning.

Planredegørelsen indeholder endvidere en beskrivelse af, hvorledes kommuneplanen forholder sig til anden planlægning, herunder landsplanlægningen og større private udviklingsperspektiver samt kommunens hidtidige planlægning, herunder ældre lokal- og frilandsplaner.

Til § 16

Bestemmelsen er en videreførelse af § 6 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at kommuneplanens hovedstruktur for hele kommunen under ét fastlægges ud fra en sammenfattende vurdering på baggrund af den i redegørelsesdeles statusbeskrivelse, den forventede demografiske udvikling og det forventede bosætningsmønster. Baggrunden for bestemmelsen er, at der med kommunalreformen introduceres en ny, regional skala i kommuneplanlægningen. Hovedstrukturen for kommunen under ét skal omfatte hele kommunens geografiske område.

Til stk. 2

Hovedstrukturen fastlægger planerne for den fremtidige udvikling for kommunens byer, bygder og det åbne land. I hovedstrukturen udmøntes således kommunalbestyrelsens målsætninger og prioriteringer, jf. § 15. På baggrund heraf kan hovedstrukturen indeholde udviklingsmuligheder for den fremtidige kommunale infrastruktur. Baggrunden herfor er, at bosætningsmønsteret ændrer sig løbende og med denne bestemmelse åbnes der som følge heraf mulighed for, at hovedstrukturen kan indeholde en vision for en løbende tilpasning af offentlige servicetilbud m.v. Begrebet infrastruktur skal i denne forbindelse forstås bredt.

Til § 17

Bestemmelsen er, med indholdsmæssige ændringer, en videreførelse af § 7 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen på baggrund af redegørelsens sektorplaner skal fastlægge en hovedstruktur for kommunens enkelte byer og bygder samt fastlægge den geografiske inddeling og afgrænsning. Intentionen med bestemmelsen er, at de statusbeskrivelser og målsætninger m.v., der fremgår af kommuneplanens redegørelsesdel, udmøntes i en overordnet, men dog konkret disponering af arealet i den enkelte by eller bygd.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommuneplanens hovedstruktur skal fastlægge placeringen og afgrænsningen af kommuneplanens delområder. Delområderne, der typisk vil fastlægges at på et kort, skal afgrænses med hensyn til områdernes anvendelse. Nr. 1 til 6 er en opremsning af de forskellige områdekategorier. Denne kategorisering er identisk med den hidtidige kategorisering på planområdet. Kategoriseringen angiver et områdes primære anvendelse, men udelukker ikke nødvendigvis anden arealanvendelse, for så vidt at denne ikke er i strid med områdets karakter som helhed.

Bestemmelsens nr. 6) er ny men svarer indholdsmæssigt til § 7, stk. 3 nr. 3 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen fastlægger, at der i forbindelse med udlægget af delområder i byer og bygder skal fastsættes en bestemt rækkefølge for delområdernes ibrugtagning eller udbygning. Formålet med denne bestemmelse er at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af delområdernes rummelighed og kommunalbestyrelsen vil således kunne afvise en arealansøgning med henvisning til en uudnyttet restrummelighed i et af byens eller bygdens andre delområder.

Til § 18

Bestemmelsen er ny og har til formål at fastlægge en kategorisering af arealanvendelsen i det åbne land.

Til stk. 1

Hovedstrukturen for det åbne land fastlægges på baggrund af en sammenfattende vurdering af redegørelsens sektorplaner og på baggrund af de rammeforudsætninger, som de landsplanmæssige interesser udstikker.

Til stk. 2

I kommuneplanens hovedstruktur fastlægges placering og afgrænsning af med hensyn til det enkelte delområdes primære anvendelse. Der kan udlægges følgende typer områder:

- 1) områder til fritidshytter og sommerhuse. Kategorien kan omfatte både nedlagte byer og bygder samt områder, der udlægges til sommerhuse, fritids- og turisthytter.
- 2) områder af særlig rekreativ karakter, herunder skisportssteder, lejrskoler, hoteller udenfor byer og bygder m.v.
- 3) områder udlagt til fåreholdersteder, landbrug, havbrug og skovbrug, hundeøer m.v. Kategorien dækker alene områder udlagt til intensiv arealanvendelse, der uddrager arealet en mere almen anvendelse.
- 4) områder til teknik og infrastruktur m.v. Kategorien dækker den erhvervmæssige arealanvendelse, der ikke tager udgangspunkt i de levende ressourcer, herunder vandkraftværker, anden forsynings- og fremstillingsvirksomhed m.v.
- 5) områder, der friholdes. Denne kategori er opdelt i tre:
 - a) Områder udlagt til ekstensiv græsning, såsom græsningsområder til får og tamrener.
 - b) Udisponerede områder, arealer, der ikke er udlagt til anden anvendelse.
 - c) Vildmark, der er uberørte naturområder med minimum fem kilometer fra et indgreb. Et indgreb kan være:
 - By- og bygdeområder.
 - Områder til fritidshytter og sommerhuse m.v.
 - Områder af særlig rekreativ karakter.
 - Områder udlagt til fåreholdersteder, landbrug, havbrug, skovbrug, hundeøer m.v.
 - Områder til teknik og infrastruktur m.v.

Stier og mindre korridorer opfattes ikke som indgreb.

Til stk. 3

Bestemmelsen vedrører særlige forhold i forbindelse med arealudlæg til husdyrhold og er med indholdsmæssige ændringer en videreførelse af § 2, stk. 4, i Ministeriet for Grønlands bekendtgørelse nr. 358 af 27. juli 1979 om arealtildeling til fårehold i Grønland.

Bestemmelsen fastsætter, at arealanvendelsen til intensiv græsning ikke må finde sted, såfremt dette strider imod bestemmelserne i kulturmindeloven. Typisk vil der her være tale om at arealudlægget vil være i strid med bestemmelser om fredningen af fortidsminder i inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder.

Til § 19

Bestemmelsen er med indholdsmæssige ændringer en videreførelse § 7. stk. 3 og 4, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsens ordlyd er ændret for at tydeliggøre, at det ikke er kommunale planmyndigheder selv, der fastlægger de klausulerede zoner. Ændringen vil ikke have nogen konsekvenser for bestemmelsens retlige indhold.

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer, at fastlæggelsen af delområder skal ske under hensyntagen til følgende:

- 1) Klausulerede zoner. De klausulerede zoner er reguleret af anden lovgivning og vil i reglen fremgå af oversigten over væsentlige samfundsmæssige interesser, jf. § 5, stk. 3. Afgrænsningen af disse klausulerede zoner påhviler derfor de ressortansvarlige statslige myndigheder eller selvstyremyndigheder. Der kan eksempelvis være tale om klausulerede zoner omkring sprængstofmagasiner, lufthavne, og tankanlæg m.v.
- 2) Bevaringsinteresser, herunder både fredede og bevaringsværdige bygninger, bydele og kulturminder, bevaringsværdige kulturlandskaber, fredede naturområder, og klausulerede områder i det åbne land som eksempelvis fredede områder og afstandskrav til fuglefjelde m.v.

Til § 20

Bestemmelsen er med mindre indholdsmæssige ændringer en videreførelse af § 8 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Formålet med delområdets anvendelse er således tilføjet listen over de overordnede bestemmelser.

Hovedstrukturerne for kommunens byer, bygder og det åbne land skal konkretiseres i form af overordnede bestemmelser for det enkelte delområde. De overordnede bestemmelser udgør det konkrete grundlag for kommunalbestyrelsens efterfølgende detaljerede planlægning jf. § 21 samt for kommunens arealforvaltning.

For det pågældende delområde skal kommunalbestyrelsen fastsætte bestemmelser, der regulerer de jf. nummer 1) til 10) nævnte forhold. De overordnede bestemmelser udgør planens principielle indhold, som kommunalbestyrelsen ikke kan dispensere fra. Dette gør sig ikke mindst gældende for de forhold, der anført under nr. 1), 2), 5), 6) og 10).

Baggrunden for at klausulerede zoner m.v. indgår som en del af de overordnede bestemmelser, er, at det herved sikres, at disse landsplanmæssige interesser bliver tilgodeset.

Bestemmelsens stk. 1, nr. 1 er ny. Et delområdes formål fremgik tidligere af kommuneplanens detaljerede bestemmelser. Idet formålet dog udgør nogle af planens principper, findes det hensigtsmæssigt at flytte bestemmelsen herom til de overordnede bestemmelser. Der vil her typisk være tale om en præcisering af den kategorisering, som kommuneplanens hovedstruktur efter §§ 17 og 18 lægger op til.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at det i de overordnede bestemmelser efter stk. 1 skal angives, såfremt kommuneplanens gennemførelse kræver særlige tiltag, tilladelser, godkendelser eller dispensationer fra andre myndigheder. Der tænkes her ikke på generelt gældende krav, men eksempelvis på situationer hvor en planlagt arealdisposition forudsætter et konkret krav om en forureningsundersøgelse, oprensning af et forurennet areal eller en dispensation fra en klausuleret zone, der er fastsat i henhold til anden lovgivning m.v.

Til § 21

Bestemmelsen er en ændring af § 9 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. I forhold til den hidtil gældende bestemmelse er udgået ”formålet for delområdet anvendelse” fra de detaljerede bestemmelser. Der er desuden tilføjet bestemmelsens stk. 1, at et delområde kan udlægges til byggeri, der opfylder af kommunalbestyrelsen fastsatte krav for lavenergibebyggelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer de forhold, som kan fastlægges i kommuneplanens detaljerede bestemmelser for et delområde. Nr. 1- 9 vedrører alene de fysiske forhold. Varetagelsen af bevaringsinteresser for nævnt i nr. 8 og 9 kan således alene regulere, at det pågældende område friholdes for andet byggeri og anlæg, men kan eksempelvis ikke hjemle en regulering af offentlighedens adgang m.v.

Bestemmelsens nr. 13 er ny og gør det muligt for kommunalbestyrelsen at fastsætte, at nybyggeri skal opfylde konkrete, af kommunalbestyrelsen fastsatte krav for lavenergibebyggelse. Byggeriet skal dog som minimum overholde de krav, der er fastsat i bygningsreglementets kapitel 8. Det kan således fastlægges, at nybyggeri i et område som minimum skal leve op til et bestemt mål for varmetab eller energiforbrug. Formålet med bestemmelsen er at fremme byggeriet af lavenergibebyggelse, og herved både reducere energiforbruget samtidig med at kvaliteten af byggeriet fremmes.

Bestemmelserne bør være klare og præcise og skal som hovedregel være udformet som forholdsnormer, det vil sige at det ud fra teksten klar skal fremgå, hvad der er tilladt og hvad der ikke er tilladt indenfor et givent delområde. Ordlyden i bestemmelsens stk. 1, nr. 7 hjemler dog i visse tilfælde også en udformning som kompetencenorm, hvor der således lægges op til en konkret vurdering fra kommunalbestyrelsens side.

Bestemmelsen fritager ikke kommunalbestyrelsen fra at gennemføre den i § 50 foreskrevne procedure for dispensationer, såfremt en af kommunalbestyrelsen truffen afgørelse vil være i uoverensstemmelse med de i det samlede plangrundlag fastsatte bestemmelser.

Til § 22

Bestemmelsen er en videreførelse af § 10 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen fastlægger, at der i kommuneplanen skal fastsættes en række regler for kommunalbestyrelsens tildeling af arealer. Bestemmelserne skal fastlægges for hele kommunen under et, men kan suppleres med særlige bestemmelser for kommunens enkelte byer, bygder eller enkelte delområder. Bestemmelserne kan således regulere, hvad en arealansøgning skal indeholde, hvorledes ansøgningen behandles, hvilke standardvilkår der skal gælde for arealanvendelse i eksempelvis boligområder.

Til stk. 2

Kommuneplanens bestemmelser for tildelingen af arealer skal sikre ensartet behandling af ansøgninger om arealtildeling, realisering af målene i den kommunale planlægning og fordeling af eventuelle byggemodningsudgifter samt andre økonomiske forhold af betydning for byudvikling. Endelig skal der fastsættes bestemmelser, der regulerer fordelingen af eventuelle byggemodningsudgifter samt andre økonomiske forhold for af betydning for den fysiske byudvikling, herunder anlæg af fællesarealer, parkeringspladser, legepladser m.v. som ikke er omfattet af Aftale om opgave- og byrdefordeling for Byggemodning pr. 01. januar 1998 (byggemodningsaftalen). Departementet er for tiden i færd med at tilvejebringe en egentlig byggemodningslov, der forventes vedtaget på Inatsisartuts efterårsmøde 2010 (EM2010).

Til § 23

Bestemmelsen er en ændring i forhold til § 15 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2009 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen omhandler pligten til at offentliggøre forslag til kommuneplaner.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter minimumskrav om offentliggørelse af kommuneplanforslag. Baggrunden for bestemmelsen er, at offentligheden skal sikres mulighed for at debattere forslaget og fremsende indsigelser og ændringsforslag. Såfremt kommunalbestyrelsen ønsker det, er der mulighed for at gennemføre en offentlig debat om kommuneplanlægningens hovedspørgsmål forinden kommunalbestyrelsen vedtager og offentliggør et egentligt kommuneplanforslag.

Til stk. 2

Bestemmelsen har til formål at sikre, at et mindretals synspunkter i forbindelse med et kommuneplanforslag offentliggøres og herved bidrager til den offentlige debat.

Til stk. 3

Kommuneplanforslaget skal være offentligt tilgængeligt i mindst 8 uger på kommunen hjemmeside eller på NunaGIS. Bestemmelsen om offentlighedsperiodens længde fastsætter et minimumskrav. Ved fastsættelsen af offentlighedsperiodens længde bør den kommunale planmyndighed desuden tage hensyn til ferier og helligdage.

Kommuneplanforslaget skal offentliggøres på kommunens hjemmeside og/eller det digitale, geografiske informationssystem, således at kommuneplanforslaget tilgængeligt for offentligheden.

Spørgsmålet om planforslaget opfylder bestemmelsens minimumskrav for offentlighedsperiodens længde, er et retligt spørgsmål, der kan påklages efter § 56, stk. 2. En tilsidesættelse af minimumskravet for offentlighedsperiodens længde vil således kunne medføre, at kommuneplanen eller det pågældende kommuneplantillæg må anses som værende ugyldigt.

Til stk. 4

Fristen for at indkomme med bemærkninger eller indsigelser skal fremgå af offentliggørelsen. Det vil typisk ske ved, at høringsfristen er indarbejdet som en integreret del af planforslaget.

Til stk. 5

Kommunalbestyrelsen skal forestå en oplysningsvirksomhed med det formål at fremkalde en offentlig debat om forslaget. Kommunalbestyrelsen afgør selv, hvordan denne oplysningsvirksomhed mest hensigtsmæssigt kan finde sted. Offentliggørelsen skal dog ske på den måde, der sædvanligvis bruges i kommunen. Eksempelvis kan dette ske ved omdeling af pjecer, borgermøder, udsendelser over lokalradio og lokalTV, opslag på de kommunale opslagstavler m.v.

Til stk. 6

Samtidig med at kommuneplanforslaget fremlægges for kommunens borgere, skal det sendes til Naalakkersuisut og de myndigheder der fremgår af udsendelseslisten jf. stk. 7. Formålet hermed er at sikre, at Naalakkersuisut på et tidligt tidspunkt bliver bekendt med kommunalbestyrelsens planovervejelser. Naalakkersuisut får herved mulighed for at komme med evt. bemærkninger inden udløbet af offentlighedsperioden.

At fremsendelsen af planforslaget skal ske "samtidigt med offentliggørelsen" indebærer, at manglende eller for sen fremsendelse bevirker, at fristen efter stk. 3 eventuelt må forlænges tilsvarende i forhold til den pågældende myndighed inden forslaget kan vedtages endeligt af kommunalbestyrelsen jf. § 24.

Til stk. 7

Det påhviler Naalakkersuisut at tilvejebringe og løbende ajourføre en liste over de myndigheder, der må formodes at have en interesse i den kommunale planlægning. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med stk. 6, hvorefter det påhviler kommunerne at sende kommuneplanforslag i høring hos myndigheder som kommuneplanforslagene har særlig betydning for. Udsendelseslisten skal være tilgængelig for kommunerne.

Til stk. 8

Kommunalbestyrelsen kan opkræve et gebyr for udlevering af en kopi af kommuneplanforslaget. Gebyrets størrelse må ikke overstige de faktiske omkostninger, der har været afholdt i forbindelse med fremstillingen af den enkelte kopi af kommuneplanforslaget.

Til § 24

Bestemmelsens ordlyd er ændret i forhold til den gældende § 16 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Det er således præciseret at væsentlige ændringer af planforslaget kræver en fornyet offentliggørelse. Den ændrede formulering indebærer ingen ændringer i praksis på området.

Til stk. 1

Efter udløb af offentlighedsperioden kan kommunalbestyrelsen ved en fornyet behandling foretage en endelig vedtagelse af planforslaget. Kommunalbestyrelsen skal i denne forbindelse tage stilling til rettidigt indkomne bemærkninger/indsigelser.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen har i denne forbindelse mulighed for at ændre det fremlagte forslag. Mindre væsentlige ændringer kan foretages af kommunalbestyrelsen uden en fornyet offentlig høring. Kommunalbestyrelsen kan evt. beslutte at orientere de parter, som er direkte berørt af ændringerne. Dette er dog ikke et krav. Såfremt der er tale om væsentlige ændringer, skal kommunalbestyrelsen offentliggøre forslaget på ny, med frist for indsigelser på mindst 6 uger.

Ved vurderingen af om en ændring kræver fornyet fremlæggelse, må der tages udgangspunkt i hensynet til offentlighedens interesse i at få lejlighed til at gøre sig bekendt med ændringerne. Ændringer der er i strid med den oprindelige plans principielle indhold, som for eksempel ændring af et delområdes anvendelsesbestemmelse, geografiske afgrænsning, områdets rummelighed samt væsentlige ændringer af de bygningsregulerende bestemmelser vil således kræve en fornyet offentliggørelse. Dette er ikke at anse som udtømmende forhold, da der kan være andre ting, der må betragtes som væsentlige og som derfor vil påkræve planforslagets fornyede offentliggørelse. Dette vil være afhængig af en konkret vurdering i forhold til planforslaget.

Til § 25

Bestemmelsen er en videreførelse af § 17 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Kommunalbestyrelsen skal foretage offentlig bekendtgørelse af en kommuneplan uden unødigt ophold efter planens endelige vedtagelse. Det skal fremgå af den offentlige bekendtgørelse om der evt. er foretaget ændringer i forhold til det offentliggjorte forslag.

Formålet hermed er, at offentligheden kan få kendskab til kommuneplanens indhold og derved danne sig en forståelse af, hvorledes den fysiske planlægning påtænkes udmøntet.

Til stk. 2

Samtidigt med at kommuneplanforslaget bekendtgøres offentligt, skal det sendes til Naalakkersuisut og de myndigheder som fik planforslaget tilsendt i forbindelse med offentliggørelsen i henhold til § 23, stk. 6. Formålet hermed er, at høringsparterne hermed gives mulighed for at kontrollere, at de væsentlige samfundsmæssige interesser, de er ressortansvarlige for, varetages i den kommunale planlægning.

Til stk. 3

Bestemmelsen om pligten til at indberette den offentligt bekendtgjorte plan i det digitale geografiske informationssystem sikrer tilvejebringelsen af en central planportal. I forbindelse med planens offentlige bekendtgørelse påhviler det således kommunalbestyrelsen at indberette planen til det digitale, geografiske informationssystem.

Til stk. 4

Bestemmelsens har til formål at sikre, at planforslag, der er endeligt vedtaget i henhold til § 24 også bliver offentlig bekendtgjort, således at offentligheden har muligheden for at gøre sig bekendt med planens indhold. Baggrunden herfor er den, at en kommune kan udarbejde flere alternative planforslag for det samme geografiske område. Uden en frist for en offentlig bekendtgørelse betyder dette, at offentligheden ikke har mulighed for at få kendskab til, hvori de

midlertidige retsvirkninger består, hvilket plangrundlag, der må forventes at blive gældende samt hvilke reguleringer, der er fastsat heri. Fristen for et planforslags offentlige bekendtgørelse sikrer, at planforslaget bortfalder, såfremt det ikke offentligt bekendtgøres senest 12 uger efter kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse.

Til § 26

Bestemmelsen er en videreførelse af § 18 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Kommuneplanlægning er et løbende planlægningsarbejde. Kommunalbestyrelsen er derfor forpligtet til at ajourføre kommuneplanen, såfremt der er behov herfor, således at plangrundlaget ikke fremstår forældet eller mangelfuldt.

Udtrykket ”i fornødent omfang” beror på en konkret vurdering fra kommunalbestyrelsens side. Forordningen indeholder ingen bestemmelser om en lovbestemt plancyklus. Med tiden kan der således opstå en større mængde tematiske og geografiske ændringer af en kommuneplan.

Til stk. 2

For at bibeholde et overblik, påhviler det kommunalbestyrelsen at foretage en samskrivning af det gældende plangrundlag efter tilvejebringelsen af større eller gentagende ændringer. Ved en sammenskrivning skal planmyndigheden tage højde for eventuelle landsplanlægningsmæssige interesser, der er tilvejebragt efter plangrundlagets ikrafttræden.

Ved større ændringer forstås eksempelvis udbygning af nye bydele, anlæg af store virksomheder, der grundlæggende ændrer byens erhvervsmønster, væsentlige ændringer i den demografiske udvikling, der påvirker behovet for boliger, offentlige institutioner, indkøbsmuligheder og lignende.

Sammenskrivninger har ikke samme retlige status som den oprindelige kommunalplan og dertil hørende kommuneplantillæg. Det kan derfor ikke støttes ret på de sammenskrivninger, der foretages rent administrativt.

Til § 27

Bestemmelsen indebærer en række ændringer i forhold til § 19 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Der er således tilføjet et nyt stk. 5, der fastsætter, at den kommunale planpligt kan bortfalde, såfremt de detaljerede bestemmelser er fastsat ved anden lovgivning.

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler kommunalbestyrelsens planret. I medfør af denne bestemmelse kan en kommunalbestyrelse når som helst tage initiativ til at søge en regulering af et delområde tilvejebragt, og det følger heraf, at en kommunalbestyrelse, som hovedregel, selv beslutter, hvornår en regulering skal udarbejdes.

Rækkefølgen for ibrugtagning og udbygning af nye delområders skal dog følge den i redegørelsesdelen fastlagte rækkefølge, jf. § 14, stk. 3 samt de i forbindelse med landsplanlægningen udmeldte dispositioner.

De kommuneplaner, kommunalbestyrelsen skal udarbejde på grundlag af et løbende planlægningsarbejde, er oversigtlige fysiske planer, det vil sige planer, der først og fremmest fastlægger arealanvendelsen og bebyggelsesforholdene i kommunens område.

Til stk. 2

Bestemmelserne fastsætter kommunalbestyrelsens pligt til at tilvejebringe detaljerede planer, som redskab til at sikre de væsentlige samfundsmæssige interessers og kommuneplanlægningens virkeliggørelse.

For at sikre de væsentlige samfundsmæssige interessers gennemførelse påhviler det kommunerne at tilvejebringe bestemmelser for de pågældende delområder. Dette vil typisk ske i forbindelse med en konkret tilkendegivelse fra Naalakkersuisuts om, at en arealdisposition i et givent delområde påtænkes udnyttet indenfor et nærmere angivet tidsrum.

Der kan endvidere være tale om at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe bestemmelser for et delområde forud for en byfornyelse af eksisterende delområder eller forud for ibrugtagningen af nye delområder til bymæssig bebyggelse.

Til stk. 3

Bestemmelsens stk. 3 er en central bestemmelse, hvis baggrund er ønsket om at sikre en kommunal regulering indenfor kommunens område. Herved sikres at offentligheden, qua den i § 23 beskrevne tilvejebringelsesprocedure, får medindflydelse på den detaljerede regulering af arealanvendelsen.

Kommunalbestyrelsen kan ikke afvise en ansøgning om arealtildeling med henvisning til, at der ikke er eller ikke vil blive tilvejebragt detaljerede bestemmelser jf. § 14, stk. 3. Hvis en ansøgning er i fuld overensstemmelse med kommuneplanens bestemmelser, skal kommunalbestyrelsen tage initiativ til at tilvejebringe detaljerede bestemmelser for delområdet, hvis dette er nødvendigt for projektets gennemførelse.

Bestemmelsen giver imidlertid ikke ansøgeren/bygherren sikkerhed for, hverken at planforslaget bliver endelig vedtaget af kommunalbestyrelsen, eller at planen får det af ham/hende ønskede indhold.

Såfremt tidspunktet for ansøgningen ikke svarer til den i en kommuneplan anførte rækkefølge for udbygningen af arealer, er kommunalbestyrelsen ikke forpligtet til at iværksætte tilvejebringelsen af detaljerede bestemmelser for delområdet.

Bestemmelsens indhold må forstås i sammenhæng med §§ 38 og 67. Heraf fremgår det, at arealmyndigheden overdrages til kommunerne, således at den kommunale planret og -pligt fremover også kommer til at omfatte kommunens arealer i det åbne land. Planpligten for et delområde udløses således i almindelighed kun, såfremt det planlagte byggeri er i strid med de eksisterende bestemmelser eller må forventes at ændre delområdets karakter. Etableringen af enkeltstående fangst- og fritidshytter i det åbne land eller mindre udvidelser af eksisterende byggeri vil som regel ikke blive betragtet som et væsentligt byggeri og vil derfor normalt ikke udløse en planpligt.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at bestemmelserne for de enkelte delområder skal gives et indhold, der er i overensstemmelse med kommuneplanlægningens idegrundlag, der fastsættes i kommuneplanens redegørelsesdel og på et overordnet plan udmøntes i hovedstrukturen.

Til stk. 5

Bestemmelsen er ny. I det omfang der er fastlagt detailregulerende bestemmelser ved anden lovgivning, kan kravet om en kommunal tilvejebringelse af offentliggørelse bortfalde. Baggrunden herfor er den, at de bygningsregulerende bestemmelser i så fald er vedtaget i forvejen. En inddragelse offentliggørelse vil i så fald blive reduceret til en formalitet. Spørgsmålet om hvorvidt der skal tilvejebringes detailregulerende bestemmelser berør på et konkret skøn. Der bør i den forbindelse lægges vægt på, i hvilket omfang de i anden lovgivning fastsatte bestemmelser må anses for at være fyldestgørende for de foretagne arealdispositioners realisering, som blandt andet anlægs og bygningers udformning og udtryk.

Til § 28

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 20 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at proceduren for tilvejebringelse af et kommuneplantillæg svarer til proceduren for tilvejebringelsen af en kommuneplan. Se bemærkningerne til §§ 23 til 25.

Til stk. 2

Såfremt et kommuneplantillæg kun omfatter et enkelt delområde kan offentlighedsperioden nedsættes fra 8 til 6 ugers varighed.

Bestemmelsen om offentlighedsperiodens længde fastsætter et minimumskrav. Ved fastsættelsen af offentlighedsperiodens længde bør den kommunale planmyndighed desuden tage hensyn til ferier og helligdage. Opfylder et kommuneplanforslag ikke bestemmelsens minimumskrav, vil dette som udgangspunkt medføre, at de pågældende kommuneplanforslag må betragtes som værende ugyldige.

Til stk. 3

Et kommuneplantillæg skal indeholde planens formål og retsvirkninger. Formålet med bestemmelsen er, at både borgeren og den kommunale forvaltning herved skal kunne danne sig en forståelse for planforslagets sigte og konsekvenser. For så vidt at der skulle være tvivl om fortolkningen af kommuneplantillæggets bestemmelser, vil beskrivelsen af formålet kunne fungere som kommuneplantillæggets fortolkningsgrundlag.

Til § 29

Bestemmelsen er en videreførelse af § 21 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen fastsætter en almindelig pligt for kommunalbestyrelsen til at arbejde for kommuneplanens virkeliggørelse. Med mindre der er meddelt en dispensation i henhold til § 50, har kommunalbestyrelsen pligt til at nægte at give arealtildeling, såfremt det ansøgte strider imod kommuneplanen.

Bestemmelsen indebærer, at fremtidige areal-, bygge- og anlægsdispositioner skal være i overensstemmelse med kommuneplanen. Bestemmelsen indebærer derimod ingen pligt til at etablere byggeri og anlæg i henhold til planens bestemmelser. Kommunalbestyrelsen er eksempelvis ikke forpligtet til at finansiere eller bygge en svømmehal, selvom kommuneplanen udlægger et areal/delområde til dette formål.

Til stk. 2

Bestemmelsen præciserer, at kommuneplanens bestemmelsesdel, de overordnede og de detaljeregulerende bestemmelser for det enkelte delområde, er retligt bindende for den til enhver tid værende ejer af en bygning eller bruger af et areal. Kommuneplanens detaljerede bestemmelser kan afviges i det omfang, der er meddelt en dispensation i henhold til § 50.

Til § 30

Bestemmelsen er en videreførelse af § 22 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen fastslår den umiddelbart bindende virkning af bestemmelserne i en kommuneplan i den forstand, at fremtidige dispositioner ikke må stride mod planen. Lovlig, eksisterende bebyggelse eller lovlig anvendelse, som er etableret før offentliggørelsen af planforslaget, og som ikke er i overensstemmelse med denne, kan fortsættes som hidtil. Nye bestemmelser

for et delområde medfører ikke en handlepligt til at ændre lovligt bestående forhold i overensstemmelse med planen. Ejerskifte medfører heller ikke pligt til at ændre de eksisterende forhold.

Et byggeri eller ændret anvendelse af en ejendom, der etableres, efter at planens retsvirkninger er indtrådt, skal være i overensstemmelse med planen, medmindre der meddeles dispensation efter § 50. Planen regulerer kun fremtidige dispositioner, som ejeren eller brugeren ønsker at foretage. Derimod kan der ikke i bestemmelserne for et delområde påbydes nogen handlepligt for ejeren eller brugeren med tilbagevirkende kraft f.eks. til at gennemføre et i lokalplanen omhandlet byggeri, tilslutningspligt til fællesanlæg m.m.

Til § 31

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 23 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler kommuneplanens midlertidige retsvirkninger. Disse retsvirkninger indtræder på datoen for offentliggørelsen af kommuneplanforslaget, således at der fra dette tidspunkt ikke må foretages handlinger, der skaber risiko for en foregribelse af den endelige plan. Baggrunden herfor er den store vægt, der tillægges offentlighedens inddragelse i planprocessen. Det anses derfor for rimeligt, at der frem til udløbet af fristen for offentlighedens inddragelse i henhold til § 23, stk. 3, indtræder et midlertidigt forbud mod opførelsen af ny bebyggelse eller ændring af anvendelsen m.v.

Tilladelser og dispensationer, der er udstedt inden kommuneplanforslagets offentliggørelse må dog fortsat udnyttes. I tilfælde hvor arealmyndigheden har udstedt en arealtildeling før offentliggørelsen, kan en bygherre ikke på baggrund heraf forlange ligeledes at få en udstedt en byggetilladelse, såfremt det påtænkte byggeri strider imod de generelle eller de detailregulerende bestemmelser for det pågældende delområde.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at meddele tilladelse til dispositioner/etablering af forhold, der er i overensstemmelse med kommuneplanforslaget, allerede umiddelbart efter offentlighedsperiodens udløb. Dette forudsætter, at der ikke er indkommet indsigelser imod det pågældende planforslag. Når fristen for at fremkomme med bemærkninger og indsigelser er udløbet, har Naalakkersuisut haft muligheden for at fremkomme med bemærkninger eller indsigelser til sikring af de væsentlige samfundsmæssige interesser. Det vil desuden være muligt at vurdere, om forslaget kan forventes endeligt vedtaget.

Til stk. 3

De midlertidige retsvirkninger jf. stk. 1 og stk. 2 kan højst finde anvendelse i et år efter forslagets offentliggørelse. Bestemmelsen har til formål at sikre, at offentliggjorte planforslag, hvortil der ikke er indkommet indsigelser, bliver endelig vedtaget og offentligt bekendtgjort. Inatsisartutloven indeholder ingen tidsfrist for, hvornår et kommuneplanforslag bortfalder, såfremt dette ikke vedtages endeligt af kommunalbestyrelsen. Fristen for, hvor længe kommunalbestyrelsen kan tillægge et kommuneplanforslag midlertidige retsvirkninger, er således begrænset til et år og kan ikke forlænges.

Til § 32

Bestemmelsen er en videreførelse af § 24 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen omhandler tidsbegrænsede forbud mod i øvrigt lovlige tilladelser/ dispositioner, som kan hindres ved bestemmelserne i en kommuneplan eller et kommuneplantillæg.

Til stk. 1

Forbuddet kan kun nedlægges før en disposition er lovligt påbegyndt. Der kan ikke nedlægges forbud imod et byggeri, som endnu ikke er påbegyndt, men som har en gyldig byggetilladelse fra kommunen. Kommunen kan heller ikke nedlægge et forbud i henhold til denne bestemmelse, såfremt kommunen tidligere har givet rettighedshaveren arealtildeling, til det pågældende areal, med et bindende forhåndstilsagn om en senere byggetilladelse.

Forbuddet nedlægges i forhold til et *konkret* projekt og bør i henhold til sagsbehandlingslovens krav om begrundelse derfor indeholde en præcisering af, nøjagtigt hvilket forhold, der nedlægges forbud imod. Forbuddet forhindrer dermed det eller de forhold, der er nedlagt forbud imod, men forhindrer ikke bygge-/ anlægsarbejder, der i øvrigt udføres i overensstemmelse med det eksisterende plangrundlag.

Til stk. 2

Forbuddet kan højst gøres gældende i et år, regnet fra forbuddets offentlige bekendtgørelse. Indenfor fristen på et år har kommunalbestyrelsen mulighed for at tilvejebringe et nyt plangrundlag. Offentliggjorte planforslag tillægges i denne situation midlertidige retsvirkninger, jf. § 31.

Til § 33

Bestemmelsen er en videreførelse af § 25 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. En indholdsmæssigt tilsvarende bestemmelse har været anvendt i forbindelse med tilvejebringelse af en række 1. generations kommuneplaner for de daværende kommuner i midten af 1990'erne.

Bestemmelsen må forstås i forhold til at den i 2009 gennemførte kommunalreform, der indebærer, at de eksisterende kommuneplaner bør revideres. Lovforslaget indeholder imidlertid ingen krav om en periodevis revision af de gældende kommuneplaner.

Det findes ikke hensigtsmæssigt allerede ved nærværende inatsisartutlovs ikrafttræden, at forpligte kommunerne til at iværksætte en planlægning udover den hidtil lovbestemte. Bestemmelsen tillægger derfor Naalakkersuisut mulighed for, efter forhandling med kommunalbestyrelsen, at fastsætte tidsfrister for gennemførelsen af den udvidede planlægningspligt.

Til § 34

Bestemmelsen indeholder indholdsmæssige ændringer i forhold til § 14 i Landstingsforordning nr. 11 af 5. december om planlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen er præciseret således, at det nu fastsættes, at kommunalbestyrelsen til hver en tid kan vælge at tilvejebringe en strategi for kommuneplanlægningen. Denne bestemmelse er videreført fra § 3 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Det er endvidere blevet præciseret, at kommunalbestyrelsen i første omgang tilvejebringer og offentliggør et *forslag* til en strategi for kommuneplanlægningen.

Bestemmelsen har følgende formål: For det første er planstrategien en politisk hensigtserklæring. Med planstrategien er det hensigten at forankre det politiske ejerskab for kommunens fremtidige udvikling i kommunalbestyrelserne. Det tilsigtes, at dette sker ved en politisk vurdering og stillingtagen til den kommunale planlægning i starten af kommunalbestyrelsens valgperiode. For det andet indeholder forordningen ingen bestemmelser, der sikrer, at kommuneplanen pr. automatik ajourføres, med mindre der direkte foreligger en planpligt jf. § 26, stk. 3. Bestemmelsen om tilvejebringelse af en planstrategi har således til formål at sikre, at kommunalbestyrelsen med jævne mellemrum vurderer behovet for en ajourføring.

Til stk. 1

I første halvdel af en valgperiode skal kommunalbestyrelsen tilvejebringe en strategi for den pågældende kommunes kommuneplanlægning.

Til stk.2

Strategien skal indeholde oplysninger om kommunens tidligere planlægning samt en vurdering af og stillingtagen til, i hvilken grad den eksisterende kommuneplan skal revideres.

Kommunalbestyrelsen har følgende valgmuligheder:

- 1) Kommunalbestyrelsen kan vurdere, at der sker en fuld revision af kommuneplanen i sin helhed.
- 2) Kommunalbestyrelsen kan vurdere, at kommuneplanen skal revideres tematisk. Dette kan eksempelvis være en revision af kommuneplanens redegørelsesdel eller dele heraf, kommunalbestyrelsens målsætninger eller kommuneplanens bestemmelser for arealtildeling.

- 3) Kommunalbestyrelsen kan vurdere, at kommuneplanen skal revideres geografisk. Dette vil typisk indebære en revision af kommuneplanens hovedstruktur, eksempelvis de enkelte delområders afgrænsning og indbyrdes placering, den kommunale trafikplanlægning og linjeføring
- 4) Endelig kan kommunalbestyrelsen vurdere, at der ikke er behov for en revision af kommuneplanen. Kommunalbestyrelsen kan således vurdere, at kommuneplanen kan gendtages i sin eksisterende form.

Til § 35

Bestemmelsen indeholder ændringer i forhold til § 3 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Indholdet er ændret for så vidt, at bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen til hver en tid kan tilvejebringe og offentliggøre et strategiforslag er blevet flyttet til § 34. Endvidere præciseres det, at forslaget til ny planstrategi skal fremsendes til statslige myndigheder og selvstyremyndigheder i henhold til udsendelseslisten, jf. § 23, stk. 7.

Bestemmelsen fastlægger proceduren for tilvejebringelse af en strategi for kommuneplanlægningen.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at et mindretals synspunkter i forbindelse med et kommuneplanforslag offentliggøres og herved bidrager til den offentlige debat.

Til stk. 3

Bestemmelsen sikrer offentlighedens inddragelse i tilvejebringelsen af kommunens planstrategi. Forslaget til planstrategi skal være offentlig tilgængeligt i mindst 6 uger på et passende antal steder i kommunen. Bestemmelsen om høringsperiodens længde fastsætter et minimumskrav. Ved fastsættelsen af offentlighedsperiodens længde bør den kommunale planmyndighed desuden tage hensyn til ferier og helligdage.

Til stk. 4

Efter udløb af offentlighedsperioden efter stk. 3 kan kommunalbestyrelsen ved en fornyet behandling foretage en endelig vedtagelse af planstrategien for kommuneplanlægningen. Kommunalbestyrelsen skal i denne forbindelse tage stilling til rettidigt indkomne bemærkninger/indsigelser.

Til stk. 5

Samtidig med at kommuneplanforslaget offentlig bekendtgøres for kommunens borgere, sendes planstrategien til Naalakkersuisut og de myndigheder, der fik strategiforslaget tilsendt efter bestemmelsens stk. 1. Formålet hermed er at sikre, at myndighederne har en mulighed for at gøre sig bekendt med de kommunale planstrategiers indhold.

Proceduren for tilvejebringelse af en strategi for kommuneplanlægningen minder i nogen grad om proceduren for tilvejebringelse af kommuneplaner og tillæg til kommuneplaner jf. §§ 23 og 24. Procedurene adskiller sig dog blandt andet fra hinanden ved at centraladministrationens myndigheder ikke har nogen mulighed for at fremsætte et veto imod en planstrategi, som dette er tilfældet for kommuneplaner jf. § 11. Der er dog mulighed for at fremsætte bemærkninger og ændringsforslag til forslaget. Baggrunden herfor er den, at planstrategien alene betragtes som en hensigtserklæring, men at strategien ikke er en del af kommuneplanen derfor ikke kan tillægges retsvirkning efter §§ 29 til 31.

Til § 36

Bestemmelsen er en videreførelse af § 4 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen fastsætter, når strategien er offentligt bekendtgjort, så kan kommunalbestyrelsen følge op på denne beslutning. Revisionen vil typisk ske i det omfang som planstrategien lægger op til. Der kan selvfølgelig løbende opstå nye behov for revidering af kommuneplanen. Bestemmelsen skal således ikke forstås således, at planstrategien er bindende for kommunalbestyrelsen og at kommunalbestyrelsen kun kan foretage ændringer af kommuneplanen, såfremt dette er i overensstemmelse med planstrategien. Dette er ikke tilfældet.

Til § 37

Bestemmelsen indeholder sproglige ændringer i forhold til den hidtil gældende § 26 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Ændringerne påregnes ikke at medføre ændringer i bestemmelsens retlige indhold.

Til stk. 1

Det kræver tilladelse fra arealmyndigheden at tage et areal i brug til bebyggelse, andre faste installationer eller i øvrigt på en måde, hvorved arealet unddrages almenhedens almindelige benyttelse. Denne formulering omfatter også inddragelse af jord til intensiv dyrkning.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 slår fast, at en ændret anvendelse af det pågældende areal kræver arealmyndighedens tilladelse. Hvorvidt et areals anvendelse må anses for ændret beror på et konkret skøn. Det tages i denne forbindelse udgangspunkt i, hvorvidt den faktuelle anvendelse af det pågældende areal fortsat må vurderes at være af den samme anvendelsestype som hidtil. For en oversigt over forskellige anvendelsestyper se "Vejledning om standardskemaer – Ansøgning om arealtildeling" Grønlands Hjemmestyre, Økonomidirektoratet, oktober 1996.

Til stk. 3

Bestemmelsens stk. 3 fastlægger at en arealtildeling er personlig og at en overdragelse til en ny rettighedshaver skal tiltrædes af den arealforvaltende myndighed.

Dette sker ved, at den nye ejer af bygningen eller anlægget søger om at overtage arealtildelingen. Kommunalbestyrelsen skal således afgøre, hvorvidt rettigheden til arealanvendelse kan overdrages til den ny ejer. Såfremt den nye ejer ønsker en anden anvendelse af bygningen end den hidtidige faktiske anvendelse, og denne anvendelse er i strid med den gældende planlægning for området, kan kommunalbestyrelsen nægte at godkende rettighedsoverdragelsen på disse nye vilkår.

Det kræver også tilladelse at anvende et areal i kortere perioder, f.eks. midlertidig opstilling af containere og lignende. Som udgangspunkt forudsætter en midlertidig anvendelse, som strækker sig over mere end 2 måneder, at kommunalbestyrelsen meddeler en tidsbegrænset arealtildeling.

Anvendelse af et areal under 2 måneder kræver normalt ikke arealtildeling. Dette beror dog på en konkret vurdering. Afholdelse af arrangementer med intensiv arealudnyttelse, som f.eks. større sommerstævner i det åbne land, kræver dog arealtildeling, selvom anvendelsen kun strækker sig over f.eks. en uge. En sådan tidsbegrænset arealtildeling vil normalt blive ledsaget af vilkår om oprydning af arealet.

Til stk. 4

Bestemmelsen i stk. 4 er en formalisering og understregning af, at retten til et areal er en brugsret, der kan bortfalde, men som ikke kan pantsættes eller gøres til genstand for køb og salg. Såfremt der er tilført arealet en væsentlig værdi, kan de på arealet etablerede værdier dog gøres til genstand for køb og salg, hvorved den nye ejer får en fortrinsret til det pågældende areal.

Dette skal forstås således at en tilladt byggeproces skal være igangsat i et væsentligt omfang. Der skal i denne forbindelse henvises til Østre Landsrets dom i sagen om byggefelt nr. 4 på Gertrud Rasksvej ved Katak ApS af 23. september 1993.

Det påbegyndte byggeri bør i udgangspunktet ikke kræve en sanering eller retablering af de allerede etablerede forhold. De på arealet eksisterende konstruktioner bør derimod kunne anvendes og det igangsatte byggeri fortsættes af den nye rettighedshaver. Det bemærkes i denne forbindelse, at det at bygherren har afholdt udgifter ikke nødvendigvis er ensbetydende med, at der er sket en værditilførsel på arealet.

Til § 38

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 27 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger, hvilke myndigheder der kan give tilladelse til arealanvendelse. Det drejer sig ikke kun om områder med organiseret bebyggelse, samt områder, der på en naturlig måde knytter sig hertil, men også om kommunens øvrige arealer i det åbne land. Den stedlige kompetence for kommunalbestyrelsens arealtildelingsmyndighed er således sammenfaldende med de områder, kommunalbestyrelsen i henhold til § 14 skal tilvejebringe planer for.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at uden for de i stk.1 omhandlede områder er det Naalakkersuisut, der har kompetencen.

Til stk. 3

Når der er tale om ansøgninger om arealtildeling til bygninger og anlæg, der er af landsdækkende betydning, kan tilladelse til arealanvendelsen kun meddeles af kommunalbestyrelsen, når der forinden er indhentet godkendelse fra Naalakkersuisut.

Når der eksempelvis er tale om lokalisering af større erhvervsvirksomheder, skal kommunalbestyrelsen, forinden der meddeles tilladelse til arealanvendelse, sikre sig, at der er overensstemmelse med de væsentlige samfundsmæssige interesser vedrørende fordelingen af arealer til placering af større anlæg og offentlige institutioner m.v.

Når en sådan placering herefter er fastlagt, afgør den pågældende kommunalbestyrelse, hvor i kommunen anlægget kan indpasses i overensstemmelse med gældende planer.

Til stk. 4

I forbindelse med konkrete arealdispositioner af væsentlige, samfundsmæssige interesser jf. § 5, herunder politisk vedtagne anlægslove landsplandirektiver, sektorplaner og enkeltprojekter, kan Naalakkersuisut vælge at overtage den arealforvaltende kompetence fra den pågældende kommune. Baggrunden herfor er den, at arealtildeling i al væsentlighed hermed bliver en formalitet, der ikke bør lægges den kommunale arealmyndighed til last. Såfremt arealkompetencen ikke overtages af Naalakkersuisut, påhviler det den pågældende kommune, jf. stk. 1 at udstede arealtildelingen.

Til § 39

Bestemmelsen er en indholdsmæssig videreførelse af § 28 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsens ordlyd er ændret, således at det nu fremgår, at det er arealtildelingen til et givent areal, der efter ansøgning herom kan meddeles ansøgeren. Det er hensigten herved at

tydeliggøre, at dét, der lægges op til i bestemmelsens ordlyd, er den arealforvaltende myndigheds formelle tilladelse til brugen af arealet.

En arealtildeling gives til en bestemt person. Det kan være både en fysisk, men også en juridisk person, som for eksempel et selskab, en forening o.l.

Til § 40

Bestemmelsen er ændret i forhold til § 11 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Der er tilføjet et nyt stk. 2, der fastsætter at ansøgninger om arealanvendelse skal fremsendes til Naalakkersuisut.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at ansøgninger om brugsretten til et areal skal fremsendes til den pågældende kommune. Indholdet af ansøgningen fastsættes i kommuneplanens bestemmelser for arealtildeling i medfør af § 22.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastsætter, at ansøgninger om arealtildeling udenfor den kommunale inddeling, dvs. i forsvarsområdet ved Pituffik og i Nationalparken i Nordøstgrønland, fremsendes til Naalakkersuisut. Ændringen forventes ikke at medføre omlægninger i forhold til den eksisterende praksis på området.

Til § 41

Bestemmelsens ordlyd er ændret i forhold til § 15 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen har til formål at sikre, at alle arealer, som kommunen har til hensigt at udlægge til byggeri og anlæg, offentliggøres inden der kan træffes en afgørelse om meddelelse af brugsretten til det pågældende areal. Er arealet ikke offentliggjort, påhviler det i udgangspunktet kommunalbestyrelsen at tilvejebringe det nødvendige plangrundlag eller alternativt at afvise ansøgningen. Bestemmelsens ordlyd indebærer således, at kommunalbestyrelsen først retligt kan modtage ansøgninger vedrørende brugsretten til et areal, når dette er offentliggjort.

Den tidligere reference til kommunen byggemodningsprogram er ændret til at der nu henvises til hovedstrukturens plan for inddragelsen af nye delområder ved byggemodning. Omformulering har ikke til hensigt at ændre på bestemmelsens retlige indhold.

Typisk vil dette ske i forbindelse med den offentlige bekendtgørelse af kommuneplanen efter § 25. Offentliggørelsen af arealet eller byggefeltet kan dog også ske særskilt, eksempelvis i forbindelse med en dispensation jf. § 50.

Til § 42

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 12 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Bestemmelsens ordlyd er konsekvensrettet, således at der nu fastsættes, at det påhviler arealmyndigheden at offentliggøre arealansøgninger inden der træffes endelig afgørelse arealtildeling til det pågældende areal.

Til stk. 2

Kravet om offentliggørelse jf. stk. 1 kan fraviges, såfremt det ansøgte er i overensstemmelse med de gældende detaljerede bestemmelser for det pågældende delområde jf. § 21. Baggrunden herfor er, at offentligheden er blevet hørt i forbindelse med kommuneplanens tilvejebringelse efter §§ 23. stk. 3 eller 28. stk. 2. At bestemmelserne for delområdet skal være gældende omfatter bestemmelser, der har været offentliggjort, i det omfang der kan tillægges disse bestemmelser midlertidige retsvirkninger efter § 31.

Til stk. 3

Kravet om at offentliggørelse jf. stk. 1 kan fraviges, såfremt der er tale om mindre eller uvæsentlige bygninger, der ud fra et konkret skøn ikke må antages at have offentlighedens bevågenhed. Hensigten er at begrænse den kommunale arealforvaltning, således at der ikke unødigt bruges ressourcer på ansøgninger, der ud fra et konkret skøn ikke kan antages at have offentlighedens bevågenhed.

Der vil her typisk være tale om trapper, terrasser, skure udhuse m.v., der ikke forventes at medføre gener for de omkringboende. Tilsvarende gør sig gældende i forbindelse med overdragelsen af arealtildelingen til en ny rettighedshaver eller ved ændring af arealanvendelsen, for så vidt at den nye arealanvendelse skønnes at være uden betydning for de omkringboende og for områdets primære anvendelse.

Til § 43

Bestemmelsen er ny. Ifølge den gældende § 13 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse har der alene påhvilet kommunalbestyrelsen en pligt til at orientere offentligheden.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at arealmyndigheden i forbindelse med høringen af offentligheden efter § 41 skal fastsætte en frist på ikke under 14 dage, hvor det er muligt at fremkomme med indsigelser til det ansøgte.

Til stk. 2

Såfremt der indenfor i stk. 1 fastsatte høringsfrist fremkommer indsigelser imod det ansøgte, påhviler det arealmyndigheden at tage stilling til disse indsigelser i behandlingen af ansøgning-

gen. Eventuelle indsigelser behøver ikke hjemle et afslag, men kan kræve en kommunal stillingtagen til, hvorvidt kommuneplanen bør revideres.

Til § 44

Bestemmelsen er ændret i forhold til § 14 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Baggrunden for de foreslåede ændringer er et udtrykt ønske hos Selvstyrets kultur- og naturbevarende myndigheder, om fortsat at blive hørt i forbindelse med tildelinger af arealer i det åbne land, også efter overdragelsen af plan- og arealkompetencen til kommunerne pr. 1. januar 2011. Endvidere indføres der en petitessegrænse for, hvad den arealforvaltende myndighed skal sende i høring.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at det påhviler den arealforvaltende myndighed at sende ansøgninger om arealanvendelse udenfor byer og bygder i høring hos relevante myndigheder og eventuelt berørte parter. Det er ikke fundet hensigtsmæssigt at fastsætte, hvilke myndigheder, der skal høres. Det antages dog, at der i udgangspunktet vil være tale om Grønlands Nationalmuseum og Arkiv – NKA, Departementet for Indenrigsaffænder, Natur og Miljø og Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. I relevant omfang bør andre departementer m.v. dog ligeledes inddrages. Afgørelsen herom beror på et konkret skøn fra den arealforvaltende myndigheds side.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at høringspligten efter stk. 1 kan fraviges i de tilfælde, hvor den arealforvaltende myndighed i udgangspunktet må antage at en statslig myndighed eller en Selvstyremyndighed kunne have en interesse i at blive hørt, men hvor den pågældende myndighed tilkendegiver, at denne ikke ønsker eller behøver at blive hørt i forbindelse med fremtidige arealansøgninger. En sådan accept fra de berørte ressortmyndigheders side vil typisk være begrænset til et eller flere nærmere afgrænsede geografiske områder.

Til stk. 3

Stk. 3. Bestemmelsen fastsætter de i stk. 1 nævnte myndigheder og parter har mulighed for at fremkomme med indsigelser og bemærkninger til ansøgningen om arealtildeling.

Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med fremsendelsen en frist på ikke under 3 ugers varighed for fremsættelsen af indsigelser eller bemærkninger til det ansøgte. Høringsfristen er forlænget fra 2 til 3 ugers varighed for at sikre, at de berørte myndigheder har den fornødne tid til at fremkomme med høringssvar til det ansøgte. Høringsfristen regnes fra det tidspunkt, hvor høringsparten antages at have modtaget det fremsendte materiale.

Til stk. 4

Bestemmelsen er ny og fastsætter, at kravet om høring efter stk.1 kan fraviges, såfremt der er tale om en overdragelse af brugsretten eller der er tale om en ansøgning om mindre eller uvæsentlige forhold, såsom mindre udvidelser af eksisterende hytter, samt opstilling af bænke, flagstænger, tørrestativer m.v.

Til § 45

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 16 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen ikke må meddele en arealtildeling, såfremt denne er i strid med landplanmæssige interesser. Disse vil typisk fremgå af den i § 5, stk. 3 omtale oversigt over væsentlige samfundsmæssige interesser, men kan dog ligeledes være oplyst kommunalbestyrelsen direkte fra den ressortansvarlige myndighed. Bestemmelsen er præciseret således, at en arealtildeling ikke må udstedes, såfremt denne vil være i modstrid med anden lovgivning. En tilladelse kan dog meddeles, såfremt der foreligger en dispensation fra bestemmelserne i sektorlovgivningen.

Til stk. 2

Det påhviler desuden kommunalbestyrelsen at sikre sig, at der kun meddeles brugsret til et areal, såfremt ansøgningen herom er i overensstemmelse med det kommunale plangrundlag, herunder de jf. §§ 20 og 21 fastsatte bestemmelser. Såfremt der ikke er tilvejebragt detailregulerende bestemmelser jf. § 21, men det ansøgte udløser en planpligt jf. § 27, stk. 2 og stk. 3, kan kommunalbestyrelsen ikke afvise en ansøgning om arealtildeling med henvisning til det manglende plangrundlag. Kommunalbestyrelsen bør i dette tilfælde nedlægge et midlertidigt forbud efter § 32 for herefter at tilvejebringe den fornødne hjemmel til enten at afvise eller imødekomme det ansøgte.

I tilfælde af uoverensstemmelse mellem landsplanlægningen og det kommunale plangrundlag, vil en arealansøgning, med henvisning til § 14, stk. 3, i udgangspunktet udløse en planpligt. Kommunalbestyrelsen bør i så tilfælde nedlægge et midlertidigt forbud efter § 32 og revidere det kommuneplanen inden der kan meddeles en arealtildeling.

Til stk. 3.

Såfremt en ansøgning om arealtildeling er i overensstemmelse med både landsplanlægningen og kommuneplanens overordnede og detailregulerende bestemmelser, påhviler det i udgangspunktet kommunalbestyrelsen at meddele en brugsret til det ansøgte. Skulle kommunalbestyrelsen alligevel ønske at forhindre et byggeri, så har kommunalbestyrelsen mulighed for at nedlægge et midlertidigt forbud efter § 32, og herefter tilvejebringe et plangrundlag for det pågældende område.

Til stk. 4

Bestemmelsen er ny og har til hensigt at sikre, at brugsretten til kommunens arealer ikke meddeles til ansøgere, der af tekniske eller økonomiske årsager ikke har mulighed for at realisere det ansøgte og således blokerer det pågældende areal i modstrid med formålsparagraffens nr. 3). Bestemmelsen hjemler, at kommunalbestyrelsen forud for meddelelsen af en arealtildeling kan forlange at et byggeprojekts tekniske og økonomiske gennemførlighed dokumenteres inden der meddeles en arealtildeling. Det skal understreges, at det i denne forbindelse kun er selve byggeriets tekniske og økonomiske gennemførelse der må lægges til grund for kommunens afgørelse. Hvorvidt en ansøgers økonomi som helhed derimod er tilfredsstillende, falder uden for det skøn, der tillægges kommunalbestyrelsen.

Til § 46

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 29 i Landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse og § 17 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse. Bestemmelsen indeholder regler for hvilke forhold, der kan knyttes til tilladelser til arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at der kan knyttes betingelser og vilkår til tilladelserne til arealanvendelse i overensstemmelse med forordningsforslagets formål. Bestemmelsens 2. pkt. fastslår endvidere, at de fastsatte betingelser og vilkår skal være i overensstemmelse med de i henhold til § 14 tilvejebragte planer (jf. kapitel 4).

Bestemmelsen skal forstås i sammenhæng med eventuelle regler for opkrævning af byggemodningsgebyrer, der er fastsat i henhold til kommuneplanens retningslinjer for arealtildeling. Med hjemmel heri kan der i forbindelse med tildelingen af et areal fastsættes vilkår om, at rettighedshaveren bidrager til de med arealtildelingen forbundne udgifter for byggemodning. I forbindelse med tildelingen af arealtildelingen kan der endvidere pålignes rettighedshaver udgifter jf. § 53 i forbindelse med tilvejebringelsen af planforslag samt opkræves et sagsbehandlingsgebyr jf. § 54.

Arealtildeingen tildeles til en bestemt anvendelsestype. Denne skal fremgå af arealtildelingen. For en oversigt over forskellige anvendelsestyper se ”Vejledning om standardskemaer – Ansøgning om arealtildeling” Grønlands Hjemmestyre, Økonomidirektoratet, oktober 1996.

Fastsættelsen af vilkår om betaling af byggemodningsudgifter skal forstås i sammenhæng med de regler herfor, der er fastsat i kommuneplanens retningslinjer for arealtildeling. Med hjemmel heri kan der i forbindelse med tildelingen af et areal pålægges rettighedshaveren at bidrage til de med arealtildelingen forbundne udgifter for byggemodning.

Bestemmelsen giver hjemmel til at tidsbegrænse tilladelse til arealudnyttelse således, at myndighederne ikke ved beslutninger fastlåser en situation og dermed hindrer, at andre hensyn kan få højere prioritering, hvis udviklingen gør det ønskeligt.

Til stk. 2

Hvis de eksisterende bestemmelser for et delområde ikke er tilstrækkelige, og arealansøgningen ikke udløser en planpligt efter § 27, stk. 2 og 3, kan arealmyndigheden stille supplerende vilkår om færdsels- og adgangsforhold samt beliggenheden af rør og ledningsanlæg samt andre forhold af betydning for kommuneplanens virkeliggørelse.

Baggrunden herfor er, at det, uanset om der eksisterer tilstrækkeligt detaljerede bestemmelser for et givent delområde, skal være muligt for arealmyndigheden at sikre et adgangs- og forsyningsforholdene i kommunens delområder. Bestemmelsen giver således mulighed for, at der i arealforvaltningen tages hensyn til fx forsyningen af og adgangen til bygninger eller byggefeltter, der ikke grænser op til delområdets interne byggemodning.

Til § 47

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastsætter at såfremt et tildelt areal ikke er taget i brug indenfor den i arealtildelingen fastsatte frist herfor, jf. § 46, stk. 2, så vil arealtildelingen og dermed brugsretten til arealet bortfalde. Den arealforvaltende myndighed vil i så fald have mulighed for at tildele brugsretten til anden side.

Til § 48

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 18 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter at det påhviler den arealforvaltende myndighed at registrere nye arealtildelinger i NIN – Grønlands Arealregister. Baggrunden herfor er, at det anses som nødvendigt, at arealmyndigheden har til overblik over, hvilke arealer der er meddelt en brugsret til.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at påhviler kommunalbestyrelsen løbende at gennemgå og i fornødent omfang ajourføre de eksisterende arealrettigheder i kommunen, således at kommunen til hver en tid råder over et opdateret overblik over brugsrettigheder til arealanvendelse i kommunen.

Til § 49

Bestemmelsen er en videreførelse § 19 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger, at arealtildelinger i udgangspunktet er omfattet af kapitel 2 i landstingslov om offentlighed i forvaltningen, om aktindsigt. Dette gælder også de vilkår en arealtildeling er meddelt på baggrund af.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at den offentlige adgang til arealtildelinger efter stk. 1 ikke omfatter personfølsomme oplysninger. Offentlighedens adgang til arealtildelinger kan endvidere indskrænkes i overensstemmelse med kapitel 3 i landstingslov om offentlighed i forvaltningen.

Til § 50

Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af § 30 i Landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler dispensationer fra kommuneplanen og er en videreførelse af gældende lovgivnings bestemmelse om dispensationsmuligheden fra områdeplaner. Kommunalbestyrelsen har efter denne bestemmelse kompetence til at dispensere fra kommuneplanens bestemmelser, såfremt dispensationen ikke er i strid med principperne i planen. Principperne er navnlig fastsat i delområdets formålsbestemmelse og i de anvendelsesbestemmelser, der er fastsat ud fra formålet med planen. Principperne omfatter også et delområdes struktur, herunder fordelingen mellem friarealer og bebyggelse. Dispensation kan således ikke gives til inddragelse af et ellers friholdt område.

De bestemmelser, der mere specifikt regulerer bebyggelsens omfang, udformning og placering, hører normalt ikke til principperne i planen. Dette er imidlertid ikke altid tilfældet: I bevarelsesværdige områder, hvor det arkitektoniske udtryk er en del af planens formål, kan de bygningsregulerende bestemmelser netop udgøre en udmøntning af planens formål og dermed være essentielle for sikringen af områdets arkitektoniske karakter. I disse tilfælde vil der derfor kun være begrænsede muligheder for at meddele en dispensation.

Til stk. 2

For delområder, hvor de regulerende bestemmelser er fastsat efter forhandling eller aftale med en selvstyremyndighed, kan planen kun fraviges med den pågældende myndigheds godkendelse. Dette gør sig ligeledes gældende, såfremt områdebestemmelserne er fastsat i henhold til gældende lovgivning.

Er et område eksempelvis omfattet af Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer i det åbne land, der blandt andet regulerer byggeri 100 meter fra kystlinjen, så kan kommunalbestyrelsen kun dispensere herfra og meddele arealtildeling/byggetilladelse med den pågældende myndigheds godkendelse.

Til stk. 3

Hvis ansøgningen er i strid med det for delområdet gældende plangrundlag, kan kommunalbestyrelsen vælge at tilvejebringe et revideret plangrundlag for området eller alternativt i henhold til §§ 29 og 45 meddele afslag på ansøgningen.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal foretage en høring af naboerne samt andre parter, der må formodes at have en væsentlig interesse i sagens udfald, såfremt dispensationen har betydning for de omkringboende. Der skal fastsættes en frist på mindst 2 uger for indsigelser og kommunalbestyrelsen kan først behandle sagen endeligt, når denne frist er udløbet.

Til § 51

Bestemmelsen er ændret i forhold til § 31 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Det er tilføjet, at ekspropriationen sker for at tilgodese almenvellet. Endvidere er bemærkningerne til bestemmelsen er ændrede. Det påregnes ikke at ændringerne indebærer en ændring i bestemmelsens retlige indhold.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en henvisning til landstingslov om ekspropriation, der indeholder den fornødne hjemmel for ekspropriation til realisering af planlægningen. I visse situationer kan planernes gennemførelse betyde indgreb i bestående rettigheder. Gennem reglerne om offentlig bekendtgørelse og debat af planforslagene søger man at opnå, at konkrete interessekonflikter og erstatningsønsker tidligt kommer frem og får mulighed for at blive taget i betragtning inden planernes endelige udformning.

Det er en forudsætning for anvendelsen af ekspropriationsbestemmelsen, at bestemmelserne for delområdet konkret beskriver den anvendelse/bebyggelse, hvortil der ønskes eksproprieret. Kommuneplanen skal på dette punkt være så detaljeret, at det klart fremgår, hvad det pågældende areal tænkes anvendt til, herunder anvendelsen af byggefelter samt anden arealmæssig disponering. Det forudsættes det, at realiseringen af planen sker i almenvellets interesse. Typisk vil der i forbindelse med en ekspropriation endvidere stilles krav om en planfaglig begrundelse for de arealdispositioner, der nødvendiggør en ekspropriation, samt et krav om at den tvungne afståelse minimeres i forhold til, hvad der er nødvendigt for at realisere af kommuneplanens eller kommuneplantillæggets bestemmelser.

Det er ikke nogen betingelse, at det er en offentlig myndighed, der realiserer planen. Den eksproprierede ejendom kan således overdrages til 3. mand, der vil anvende den i overensstemmelse med plangrundlagets indhold.

Til stk. 2

Ekspropriationsbestemmelsen er begrænset i henhold til Lov for Grønland om ekspropriation på sagsområder, der henhører under Grønlands Selvstyre. Statslige ekspropriationer på sagsområder, der ikke henhører under Grønlands Selvstyre, kan ske i henhold til den til enhver tid gældende ekspropriationslovgivning.

Til § 52

Bestemmelsen er en videreførelse af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 5. december 2008 om arealanvendelse og planlægning, § 32.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter at ejeren af en bygning eller et anlæg under visse omstændigheder kan forlange, at kommunen overtager den pågældende ejendom helt eller delvist imod erstatning. Bestemmelsen kan anvendes i de tilfælde, hvor mulighederne for en økonomisk udnyttelse af en bygning eller et anlæg ophører eller forringes ved bestemmelser fastsat i kommuneplanen. Dette kan være tilfældet, såfremt kommunalbestyrelsen forlanger, at nedrivning eller ombygning af en bygning kræver kommunalbestyrelsens tilladelse. Dette gør sig blandt andet gældende for restriktioner i forbindelse med bevaringen af enkelte bygninger eller bydelskvarterer.

Til stk. 2

Overtagelsespligten er begrænset efter reglen i stk. 2. Grundlaget for vurderingen efter denne bestemmelse er en sammenligning af forholdene, som de ville have været, hvis planen ikke fandtes, bedømt efter forholdene på det tidspunkt, hvor overtagelsesbegæringen fremsættes.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at erstatningens størrelse skal fastsættes på grundlag af ekspropriationslovgivningen i mangel af en mindelig ordning.

Til § 53

Bestemmelsen er ny og fastsætter, at udgifter afholdt i forbindelse med tilvejebringelsen af kommuneplantillæg kan pålignes bygherren, såfremt den kommunale planpligt udløses af ét bygge- eller anlægsprojekt.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at såfremt et bygge- eller anlægsprojekt udløser en kommunal planpligt jf. § 27, stk. 2 eller 3, så kan kommunen forlange, at kommunen får sine udgifter for tilvejebringelse af det påkrævede planforslag dækket af bygherren. Baggrunden herfor er den, at planforslaget tilvejebringes efter bygherrens anmodning og ikke som led i kommunens almindelige byplanlægning. Selvom en bygherreafholder omkostningerne, så er dette ikke nogen garanti for, at kommunalbestyrelse vedtager forslaget eller at planforslaget får det af bygherren ønskede indhold.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan kræve en sikkerhedsstillelse for udarbejdelsen af planforslag efter stk. 1. Formålet med bestemmelsen er at holde kommunen skadesløs, såfremt det i det videre forløb viser sig at bygge- eller anlægsprojektet ikke kan realiseres alligevel, hvorved forslaget til kommuneplan bliver uanvendeligt.

Til stk. 3

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, såfremt planpligten udløses af et bygge- eller anlægsprojekt der er fastsat i landsplanlægningen, herunder i de af Naalakkersuisut tilkendegivne væsentlige samfundsmæssige interesser, jf. § 5. Baggrunden for denne bestemmelse er, at kommunerne er forpligtet til at tilgodese de landsplanmæssige interesser i deres planlægning og at dette i princippet finansieres ved det kommunale bloktilskud.

Til § 54

Bestemmelsen er ny og hjemler en opkrævning af et gebyr, der har til formål at dække de udgifter, der er forbundet med arealmyndighedens sagsbehandling af arealansøgninger. Gebyret fastsættes af kommunalbestyrelsen og dækker arealmyndighedens sagsbehandling, herunder vejledning i forbindelse med udfyldning af ansøgningen, modtagelse og indhentning af oplysninger, digitalisering, afgørelse, registrering og tilsyn, offentliggørelse samt en eventuel høring berørte myndigheder eller omkringboende i henhold til §§ 44 til 49 eller efter § 50.

Kommunalbestyrelsen fastsætter gebyret i en kommunal vedtægt. Kommunen kan i den forbindelse vælge at differentiere gebyrets størrelse med forskellige takster for henholdsvis ansøgninger i byer og bygder, ansøgninger udenfor byer og bygder, tidsbegrænsede arealtilde-linger, ansøgninger der kræver en dispensation fra kommuneplanens bestemmelser og dermed nabohearing efter § 50 m.v.

Såfremt ansøgeren foretager større eller væsentlige ændringer den til kommunalbestyrelsen fremsendte ansøgning, er kommunalbestyrelsen berettiget til at opkræve et nyt sagsbehandlingsgebyr for så vidt, at der med ændringerne må siges at være tale om en i realiteten ny ansøgning.

Gebyret dækker ikke tilvejebringelsen af et kommunalt plangrundlag for det pågældende delområde, selvom en arealansøgning udløser en planpligt efter § 27, stk. 2. og stk. 3. Det forudsættes at udgifterne herfor fortsat afholdes gennem det kommunale bloktilskud, dog § 53. Gebyret tilfalder kommunekassen.

Til § 55

Bestemmelsen er ny og skaber en hjemmel til, at Naalackersuisut på et senere tidspunkt vil kunne fastsætte nærmere bestemmelser for kommunernes opkrævning af gebyrer jf. § 54 samt fastsætte disse gebyrers størrelse. Der tænkes her blandt andet for muligheden for at fastsætte et øvre loft for størrelsen af gebyrer, der opkræves jf. § 54.

Til § 56

Bestemmelsen er ændret i forhold til § 36 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealforvaltning.

Der er således fastsat et nyt stk., der fastsætter, hvem der er klageberettiget. Endvidere er bestemmelsens stk. 6 suppleret med en bestemmelse om, at klager kan indbringes for Retten i grønland som 1. instans. Ændringerne indebærer ingen indholdsmæssig ændring i forhold til den hidtidige praksis på området.

Til stk. 1

Bestemmelsen hjemler en pligt til nedsættelsen af et plan- og arealklagenævn.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter at der kun er mulighed for at påklage afgørelser om retlige forhold. Der oprettes et plan- og arealklagenævn til behandling af klager over kommunalbestyrelsens afgørelser. Dette gælder dog ikke afgørelser om ekspropriation, der afgøres af Naalackersuisuts Ekspropriationsudvalg.

Der kan for eksempel klages over følgende retlige forhold:

- Spørgsmål om planloven og kommuneplanen er fortolket korrekt, herunder om en dispensation er i strid med planens principper.
- Spørgsmål om et byggeri eller anlæg udløser pligten til at tilvejebringe detaljerede bestemmelser for det pågældende delområde.
- Spørgsmål om, hvorledes kommunale påbud og forbud bør fortolkes.
- Spørgsmål om en kommuneplan har det indhold, som planlovgivningen kræver.
- Spørgsmål om, hvorvidt procedure- og kompetenceregler i forbindelse med tilvejebringelsen af en kommuneplan, et tillæg til en kommuneplan, en dispensation eller en arealtildeling er overholdt.

I forbindelse med sin behandling af klagen vurderer plan- og arealklagenævnet, om de almindelige forvaltningsretlige regler vedr. habilitet, partshøring, ligebehandling m.v., er fulgt.

Såfremt planlovgivningen er overholdt, kan plan- og arealklagenævnet derimod ikke tage stilling til det af kommunen udøvede skøn.

Til stk. 3

Det er plan- og arealklagenævnet, der afgør spørgsmålet om klageberettigelse.

De klageberettigede er den eller de direkte berørte personer og enhver, der må antages at have en individuel eller væsentlig interesse i sagens udfald. Med formuleringen ”den til hvem afgørelsen er rettet” menes der modtageren for den konkrete kommunale afgørelse. Begrebet afgørelse skal forstås i den almindelige forvaltningsretlige forstand og inkluderer således ikke høringer, offentliggørelser eller offentlige bekendtgørelser. Modtageren vil typisk være brugeren af et areal, ansøgeren til et areal, rettighedshaveren til et areal eller ejeren af et anlæg eller en bygning.

Med ”enhver, der skønnes at have en individuel eller væsentlig interesse i sagens udfald” forstås fysiske og juridiske personer, der efter et konkret skøn fra plan- og arealklagenævnet anses for at være parter i den pågældende sag. Bestemmelsen muliggør klager fra en brede personkreds, såfremt der eksempelvis klages over proceduren for tilvejebringelse af et kommuneplantillæg. Såfremt der fx derimod klages over en konkret arealtildeling, vil det typisk kun være ejerne af nabobygninger m.v., der vil være klageberettigede efter stk. 3, nr. 2

Klageadgangen inkluderer således ikke privatpersoner, interesseorganisationer eller andre dele af offentligheden m.v., der udelukkende har en afledt, almen eller principiel interesse i en given sags udfald.

Til stk. 4

Fristen for at indbringe en sag for plan- og arealklagenævnet er 8 uger efter, at kommunalbestyrelsen har meddelt sin afgørelse.

Klagefristen over en kommunal afgørelse er fastsat med henblik på at tilgodese en bygherres sikkerhed for at kunne realisere et planlagt projekt i overensstemmelse med den gældende arealtildeling. En bygherre eller ejer til en bygning eller et anlæg må således efter et vist tidsrum have en vished for, hvorvidt et projekt kan realiseres.

Til stk. 5

Bestemmelsen fastsætter, at en person, der modtager en tilladelse, herunder dispensation, fra en kommunal planmyndighed, skal orienteres af plan- og arealklagenævnet, såfremt denne kommunale afgørelse påklages. Såfremt naboen eksempelvis påklager en arealtildeling til udvidelse af en ejendoms bebyggede areal, skal rettighedshaveren orienteres om sin nabos

klage. Selvom det som sådan er en kommunal afgørelse, der påklages, så må modtageren af tilladelsen forventes at have en væsentlig og særskilt interesse i sagens udfald.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastsætter, at plan- og arealklagenævnets afgørelser ikke kan indklages for anden administrativ myndighed. Da plan- og arealklagenævnet ikke er en domstol, vil klagenævnets afgørelser dog altid kunne indbringes for domstolene med Retten i Grønland som 1. instans.

Til § 57

Bestemmelsen er en videreførelse af § 37 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. og fastsætter, at der kan tillægges en af kommunalbestyrelsen meddelt tilladelse opsættende virkning.

Bestemmelsen hjemler, at der kan tillægges en klage over en af kommunalbestyrelsen truffen afgørelse, jf. § 56, opsættende virkning, hvor et iværksat bygge- eller anlægsarbejde, herunder nedrivning, standses indtil klagesagen er afgjort.

Afgørelsen af, hvorvidt der bør tillægges opsættende virkning er en særskilt vurdering, som klageinstansen tager stilling til i hvert enkelt tilfælde.

Hvorvidt der kan og bør tillægges en klage opsættende virkning, beror på en vurdering af sandsynligheden for at klageren får medhold i sin klage. Desuden skal det vurderes, hvorvidt der er risiko for, at en fortsat udnyttelse af tilladelsen vil vanskeliggøre eller umuliggøre, at der senere kan kræves en fysisk lovliggørelse.

Udtrykket tilladelser omfatter kun tilladelser, godkendelser, herunder dispensationer og påbud. Klager over planforslag kan derimod ikke tillægges opsættende virkning.

Til § 58

Bestemmelsen er ny og hjemler en nærmere fastsættelse af reglerne for et plan- og arealklagenævn. Bestemmelsen muliggør en nærmere fastsættelse af plan- og arealklagenævnets sammensætning, sekretariatsbetjening og aflønning m.m.

Til § 59

Bestemmelsens stk. 1 og 2 er en videreførelse § 39 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Bestemmelsen stk. 3 er ny. Herefter påhviler det planmyndigheden at oplyse brugeren af arealet eller ejeren af ejendommen at om baggrunden for den forlangte adgang.

Til stk. 1

Bestemmelsen giver Naalakkersuisuts planmyndighed og de kommunale planmyndigheder ret til at betræde tildelte arealer og privat ejendom, bl.a. som led i forarbejde til lands- og kommuneplanlægning.

Hovedreglen er grundlovens § 72, hvorefter den private ejendomsret er ukrænkelig. Tvungen adgang kræver således en forudgående retskendelse.

Bestemmelsen omfatter dels adgang til ejendommen i tilsynsøjemed, der skal sikre, at bebyggelse og arealanvendelse udføres og indrettes i overensstemmelse med de fastsatte regler herfor, dels adgang i forbindelse med den tekniske forberedelse af planlægningen.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 har til formål at sikre borgernes retssikkerhed. For at forhindre et misbrug af bestemmelsen, kræves det, at Naalakkersuisuts planmyndighed eller den kommunale planmyndighed kan legitimere sig på forlangende, såfremt man kræver at få adgang til en privat ejendom.

Til stk. 3

I forbindelse med at myndigheden kræver adgang efter bestemmelsens stk. 1 påhviler det myndigheden at informere ejeren eller rettighedshaveren om baggrunden herfor. Der tænkes her specielt på at det skal oplyses, om adgangen kræves i forbindelse med varetagelsen af kommunens tilsynspligt efter § 60 eller om adgangskravet begrundes som værende en forudsætning for den kommunale planlægning jf. kapitel 4 og 5.

Til § 60

Bestemmelsens indhold er ændret i forhold til den hidtidige § 40 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Som følge af overdragelsen af arealkompetencen i det åbne land jf. § 37 er kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse udvidet til at omfatte hele kommunens område. Endvidere er bestemmelsens stk. 2 ændret, således at det nu er op til kommunalbestyrelsen at beslutte hvorvidt der skal ske en fysisk eller en retlig lovliggørelse.

Til stk. 1

Kommunalbestyrelsen har pligt til at påse, at reglerne efter denne lov eller bestemmelser, der er udstedt med hjemmel i loven, overholdes. Dette omfatter ligeledes regler, der opretholdes i medfør af § 66. Bliver kommunalbestyrelsen opmærksom på et ulovligt forhold, har den således pligt til at søge forholdet lovliggjort.

Tilsynspligten indeholder en aktiv rolle for kommunalbestyrelsen. Man skal således med passende mellemrum gennemgå kommunens delområder med henblik på at påse, at de gældende regler overholdes. Såfremt plan-/arealmyndigheden ved sit tilsyn konstaterer et ulovligt forhold, skal det vurderes, hvor længe den pågældende anvendelse har stået på, herunder om kommunalbestyrelsen har udvist passivitet over for et ulovligt forhold. En afgørelse, som går en rettighedshaver imod, vil kunne indbringes som klage efter lovens § 56.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny og præciserer at kommunalbestyrelsen i kraft af sin tilsynsforpligtelse kan meddele ejeren af en ejendom eller brugeren af et areal et påbud om at lovliggøre forhold, der strider imod de lovgivningen eller regler, der er hjemlet heri. Termen ”brugeren af et areal” skal forstås således, at bestemmelsen omfatter alle personer, der har taget et givent areal i brug, uanset om der er meddelt en formel arealtildeling eller ej.

Kommunalbestyrelsen kan i forbindelse med meddelelsen af et påbud kræve et igangværende byggeri standset.

Bestemmelsen fastsætter ingen tidsfrist for at efterkomme et kommunalt påbud eller om påbuddet skal lægge op til en fysisk eller retlig lovliggørelse af det ulovlige forhold. Spørgsmålet om der skal ske en fysisk lovliggørelse, dvs. en fysisk ændring eller nedrivning af bygningen eller anlægget eller om der kan ske en retlig lovliggørelse ved udstedelse af en tilladelse eller en dispensation beror på en konkret vurdering. Generelt må det dog antages, at der vil kunne ske en retlig lovliggørelse i tilfælde, hvor der efter al sandsynlighed ville være blevet meddelt en tilladelse, såfremt ejeren eller rettighedshaveren havde ansøgt herom. Fastsættelsen af fristen for at efterkomme kommunalbestyrelsens påbud, må ligeledes bero på en konkret vurdering under hensyntagen til de konkrete forhold.

Til stk. 3

Tilsynet omfatter overholdelsen af tilladelser, forbud og påbud, der måtte være udstedt i henhold til inatsisartutloven, herunder sådanne afgørelser, der er udstedt af en klagemyndighed eller ved dom i forbindelse med en klagesags behandling eller afgørelse jf. §§ 56 og 57. Tilsynet omfatter desuden vilkår, der måtte være fastsat i forbindelse med tilladelser og dispensationer, herunder arealtildelinger.

Til § 61

Bestemmelsen er en ændring af § 41 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Hvor det efter den tidligere § 46, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 23 af 18. november 1992 om arealanvendelse og planlægning kun var muligt for Landsstyret at pålægge kommunalbestyrelsen at søge et ulovligt forhold lovliggjort i forbindelse med en klage, så ændret denne forudsætning. Baggrunden herfor er den, at Naalak-

kersuisut fremover ikke længere er klagemyndighed. Samtidigt har den tidligere forudsætning om, at Landsstyret skulle have opnået kendskab til forholdet ved en indkommen klage, vist sig som en alvorlig begrænsning. På baggrund heraf ændres bestemmelsens ordlyd således, at der fremover ikke sættes krav til, hvorledes Naalakkersuisut har opnået kendskab til det pågældende forhold.

Bestemmelsens stk. 1, 2. led samt stk. 2 er med sproglige ændringer en videreførelse af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 23 af 18. november 1992 om arealanvendelse og planlægning, § 46, stk. 1, 2. led og stk. 2.

Til stk. 1

Naalakkersuisut kan af egen drift, hvis Naalakkersuisut bliver opmærksom på et ulovligt forhold, pålægge kommunalbestyrelsen at leve op til sin tilsynspligt og søge det ulovlige forhold lovliggjort. Naalakkersuisut kan i den sammenhæng også beslutte, hvilken form for lovliggørelse kommunalbestyrelsen skal søge gennemført.

I forlængelse heraf, vil Naalakkersuisut også kunne pålægge kommunalbestyrelsen at lovliggøre undladelser i medfør af denne forordning, f.eks. undladelse af at offentliggøre en strategi for kommuneplanlægningen i medfør af kapitel 7.

Til stk. 2

Bestemmelsen åbner mulighed for, at Naalakkersuisut i en sag om ulovlig arealtildeling eller arealanvendelse kan beslutte selv at lovliggøre byggeriet eller arealdispositionen. En forudsætning herfor er, at byggeriet eller arealdispositionen er udført, samt at det er foreneligt med planlægningsmæssige hensyn, herunder hensynet til offentlighedens medvirken i planlægningen.

Til § 62

Bestemmelsen er en ændring i forhold til den hidtidige § 42 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. Som noget nyt hjemler bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen kan meddele administrative tvangsbøder i forbindelse med tilsidesættelse af lovgivningen samt kommunale påbud om lovliggørelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen angår pligten til at efterkomme et meddelt påbud eller berigtige et ulovligt forhold. Overtrædelse af bestemmelsen vil navnlig bestå i bebyggelse uden tilladelse, herunder overtrædelse af et midlertidigt forbud, og ikke-overholdelse af forskellige individuelle vilkår, der er stillet i forbindelse med en tilladelse.

Til stk. 2

Såfremt ejeren af en bygning eller brugeren af et areal ikke efterkommer et påbud om en berigtigelse af forholdene efter § 60, stk. 2, så kan der stilles krav om at berigtige det ulovlige forhold under tvang af fortløbende bøder, tvangsbøder. Dette anses som et nødvendigt tvangsmiddel må forstås i forhold til, at der kan være betydelige økonomiske interesser i at opretholde en bestående tilstand, selvom denne er ulovlig. Tvangsbøderne kan være daglige, ugentlige eller månedlige.

Retsgrundlaget for bøder har tidligere været en domstolskendelse. Ønsket om at kunne udstede administrative tvangsbøder fra kommunalbestyrelsens side, bunder i følgende forståelse: Såfremt håndhævelsen af et kommunalt påbud må afvente, hvorvidt der efterfølgende kan idømmes bøde ved en domstolskendelse, så vil dette forsinke processen med en mulig lovliggørelse markant. Langt det meste byggeri vil i så fald være færdigbygget og ibrugtaget. En almindelig værdispildsbetragtning vil dermed typisk umuliggøre en fysisk retsliggørelse.

Tvangsbødernes størrelse skal fastlægges, således at disse må siges at være proportionale i forhold til værdien af det ulovligt etablerede forhold, må således stå i forhold til et givet projekts samlede bygge- og anlægsomkostninger. Endvidere bør der lægges vægt på overtrædelsens karakter, således at en tilsidesættelse af loven sanktioneres tungere end tilsidesættelsen af en kommuneplans detailregulerende bestemmelser.

Til stk. 3

For at sikre borgernes retssikkerhed i forbindelse udstedelsen af administrative bøder, påhviler det kommunerne samtidigt at rejse en sag efter § 63, stk. 2.

Til stk. 4

Administrativt meddelte bøder tilfalder kommunekassen.

Til § 63

Bestemmelsen er med indholdsmæssige og formuleringsmæssige ændringer en videreførelse af § 43 i landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse. I forhold til den tidligere bestemmelse på området præciseres muligheden for at sanktionere en tilsidesættelse af kommuneplaners midlertidige og endelige retsvirkninger.

Til stk. 1

Bestemmelsen angår muligheden for idømmelse af bøder eller sanktioner for overtrædelse af bestemmelser i landstingsforordningen.

Ved udmåling af bøder som følge af overtrædelser af de i bestemmelsen nævnte regler, bør der tages et særligt hensyn til den økonomiske fordel den pågældende part enten har opnået, har tilsigtet at opnå eller den interesse vedkommende har haft ved overtrædelse af bestemmelserne.

Til stk. 2

Formuleringen af bestemmelsen er ny. Der påregnes dog ingen ændringer i bestemmelsens retlige indhold. Bestemmelsen fastsætter, at såfremt overtrædelsen er begået af en virksomhed, som helt eller delvist ejes af Staten, Grønlands Selvstyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab, et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden med videre som sådant ansvar.

Bestemmelsen er ændret i forhold til den tidligere sanktionsbestemmelse med henblik på at sikre, at juridiske personer ligeledes er omfattet af muligheden for sanktionering.

Til stk. 3

Efterkommes dommen ikke, kan planmyndigheden ved en selvhjælpshandling berigtige forholdet på ejerens bekostning.

Begge nedenstående forudsætninger skal være opfyldt for, at planmyndigheden kan berigtige forholdet på ejerens bekostning:

1. Et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold er ikke efterkommet inden for den i dommen fastsatte frist og
2. Inddrivelse af tvangsbøder antages ikke at føre til, at forholdet berigtiges.

Endvidere følger det af proportionalitetsprincippet, at et indgreb skal stå i et rimeligt forhold til det, der opnås derved. Dette proportionalitetsprincip gælder såvel den praktiske udførelse af selvhjælpshandlingen som de økonomiske konsekvenser.

Til § 64

Bestemmelsen er ny. Stk. 1 svarer indholdsmæssigt til § 6, stk. 3 i Landstingsforordning nr. 6 af 19. december 1986 om arealanvendelse og planlægning.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at en brugsret kan bortfalde, såfremt brugsretten udøves i strid med planlovgivningen eller retsregler, der er udstedt med hjemmel heri. Bestemmelsen er præciseret ved, at det påhviler kommunalbestyrelsen at meddele rettighedshaveren et påbud om at lovliggøre forholdene inden brugsretten til det pågældende areal kan annulleres.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny. Idet en afgørelse om bortfald af brugsretten til et areal må antages at være et væsentligt indgreb overfor brugsrettighedshaveren, skal en afgørelse efter stk. 1 afvente domstolens afgørelse, såfremt der er rejst sag efter § 63.

Til § 65

Bestemmelsen er ny og fastsætter tidspunktet for forordningens ikrafttræden, herunder overdragelsen af plan- og arealkompetencen af arealerne i det åbne land.

Til stk. 1

Inatsisartutloven forventes at træde i kraft pr. 1. januar 2011.

Til stk. 2

Bestemmelsen ophæver landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse, Ministeriets for Grønlands bekendtgørelse nr. 358 af 27. juli 1979 om arealtildeling til fåreavl i Grønland og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 26. februar 2009 om kommuneplanlægning og arealanvendelse.

Følgende regelsæt er således fortsat gældende ved forslagets ikrafttræden:

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31. af 30. oktober 1991 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen.

Til § 66

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at regler og vilkår, der er fastsat med hjemmel i den tidligere lovgivning på plan- og arealområdet forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler og vilkår, der er fastsat med hjemmel i denne Inatsisartutlov.

Det præciseres endvidere, at detailregulerende bestemmelser for et delområde, herunder lokalplaner efter 1986-forordningen forbliver i kraft indtil de afløses af nye detailregulerende bestemmelser efter § 21. Dette gør sig i sagens natur kun gældende, såfremt disse bestemmelser er i overensstemmelse med de til enhver tid gældende overordnede bestemmelser jf. § 20. Såfremt dette ikke er tilfældet, må dette forhold antages at udløse en planpligt jf. § 27, stk. 2 eller 3.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en overgangsbestemmelse og fastsætter, at kommunalbestyrelsen har kompetencen til at dispensere fra lokalplaner, der er tilvejebragt i henhold til den tidligere lovgivning på området. Dispensationsbeføjelsen omfatter derimod ikke mulighed for at dispensere fra kommuneplaner, kommuneplantillæg eller frilandsplaner, der er tilvejebragt efter landstingsforordning nr. 6 af 19. december 1986 om arealanvendelse og planlægning.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at såfremt et forslag til en kommuneplan, et kommuneplantillæg eller en planstrategi er tilvejebragt og sendt i offentlig høring efter reglerne i Landstingsfor-

ordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealforvaltning, så kan dette forslag endelig vedtages og offentlig bekendtgøres af den pågældende kommunalbestyrelse jf. §§ 25 og 35, stk. 5.

Til § 67

Bestemmelsens stk. 1 er en videreførelse af § 44, stk. 3 i landstingsforordning nr. 5 af 11. december 2008 om planlægning og arealanvendelse og fastsætter at plan- og arealkompetencen i det åbne land vil blive overdraget til kommunerne den 1. januar 2011. Årsagen er den, at Selvstyret i den mellemliggende periode kan tilvejebringe landsplandirektiver jf. § 9, såfremt dette skønnes nødvendigt.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunerne frem til overdragelsen af forvaltningskompetencen den 01. januar 2011 har en planret i det åbne land. En kommune kan således vælge at tilvejebringer detailregulerende bestemmelser for et delområde i det åbne land inden datoen for overdragelsen. Såfremt der er tilvejebragt detailregulerende bestemmelser for det delområde i det åbne land, kan Naalakkersuisut vælge at overdrage arealkompetencen for det pågældende område til kommunen.

Til § 68

Bestemmelsen er en overgangsbestemmelse. I henhold til landstingsforordning nr. 6 af 19. december 1986 om arealanvendelse og planlægning § 21 behandles klager over kommunale afgørelser af Landsstyret. Denne ordning opretholdes fortsat, indtil der nedsættes et plan- og arealklagenævn.

Indtil plan- og arealklagenævnet oprettes, vil klager over kommunale afgørelser fortsat kunne påklages til Naalakkersuisut for så vidt angår retlige spørgsmål. Klagerne behandles efter bestemmelserne i §§ 56 og 57. Bestemmelsen sikrer således, at kommunalbestyrelsens afgørelser vil kunne påklages til anden administrativ myndighed.